

UREDBA (EZ) br. 562/2006 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 15. ožujka 2006.

o Zakoniku Zajednice o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 62. stavke 1. i 2. točku (a),

uzimajući u obzir prijedlog Komisije,

u skladu s postupkom utvrđenim u članku 251. Ugovora ⁽¹⁾,

budući da:

- (1) Donošenje mjera prema članku 62. stavku 1. Ugovora kojima bi se osiguralo nepostojanje bilo kakve kontrole nad osobama koje prelaze unutarnje granice, dio je cilja Unije kojim se želi uspostaviti područje bez unutarnjih granica u kojem se osigurava slobodno kretanje osoba kako je određeno u članku 14. Ugovora.
- (2) U skladu s člankom 61. Ugovora, stvaranje područja unutar kojeg se osobe mogu slobodno kretati mora se poduprijeti drugim mjerama. Takva je mjera zajednička politika o prelasku vanjskih granica kako je predviđeno člankom 62. stavkom 2. Ugovora.
- (3) Donošenje zajedničkih mjera o prelasku osoba preko unutarnjih granica i o nadzoru državne granice na vanjskim granicama trebalo bi odražavati schengensku pravnu stečevinu, koja čini dio okvira Europske unije i posebno odgovarajuće odredbe Konvencije od 14. lipnja 1985. o provedbi Schengenskog sporazuma između vlada država Gospodarske unije Beneluksa, Savezne Republike Njemačke i Republike Francuske o postupnom ukidanju kontrola na zajedničkim granicama ⁽²⁾ te Zajednički priručnik ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 23. lipnja 2005. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 21. veljače 2006.

⁽²⁾ SL L 239, 22.9.2000., str. 19. Konvencija kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1160/2005 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 191, 22.7.2005., str. 18.).

⁽³⁾ SL C 313, 16.12.2002., str. 97. Zajednički priručnik kako je zadnje izmijenjen Uredbom Vijeća (EZ) br. 2133/2004 (SL L 369, 16.12.2004., str. 5.).

▼B

- (4) Što se tiče nadzora državne granice na vanjskim granicama, uspostava „zajedničkog korpusa” zakonodavstva posebno konsolidiranjem i razvojem pravne stečevine, jedna je od temeljnih sastavnica zajedničke politike o upravljanju vanjskim granicama kako je navedeno u Komunikaciji Komisije „Prema jedinstvenom upravljanju vanjskih granica država članica Europske unije” od 7. svibnja 2002. Ovaj je cilj uključen u „Plan za upravljanje vanjskim granicama država članica Europske unije”, kojeg je odobrilo Europsko vijeće u Sevilli 21. i 22. lipnja 2002. te Europsko vijeće u Solunu 19. i 20. lipnja 2003.
- (5) Određenje zajedničkih pravila o kretanju osoba preko granica ne dovodi u pitanje niti utječe na prava na slobodno kretanje koja uživaju državljani Unije i članovi njihovih obitelji te državljani trećih zemalja i članovi njihovih obitelji koji, na temelju sporazuma između Zajednice i njezinih država članica s jedne strane te tih trećih zemalja s druge strane, uživaju jednaka prava na slobodno kretanje kao i državljani Unije.
- (6) Nadzor državne granice nije samo u interesu države članice na čijim se vanjskim granicama ona provodi već je u interesu svih država članica koje su ukinule kontrolu unutarnjih granica. Nadzor državne granice bi trebao pomoći u suzbijanju nezakonitog useljavanja i trgovanja ljudima te pri sprečavanju bilo kakve prijetnje unutarnjoj sigurnosti, javnom poretku, javnom zdravlju i međunarodnim odnosima država članica.
- (7) Granična kontrola trebala bi se vršiti na način koji u potpunosti poštuje ljudsko dostojanstvo. Nadzor državne granice trebao bi se vršiti na uljudan i profesionalan način te bi trebao biti razmjern ciljevima koji se žele postići.
- (8) Nadzor državne granice ne uključuje samo kontrolu osoba na graničnim prijelazima i zaštitu državne granice između graničnih prijelaza, već i analizu rizika za unutarnju sigurnost te analizu mogućih prijetnji po sigurnost vanjskih granica. Stoga je potrebno utvrditi uvjete, mjerila i podrobna pravila o kontrolama na graničnim prijelazima i nadzoru.
- (9) Potrebno je predvidjeti mogućnost popuštanja u režimu granične kontrole na vanjskim granicama u slučaju izvanrednih i nepredvidivih okolnosti kako bi se izbjeglo predugo čekanje na graničnim prijelazima. Sustavno otiskivanje pečata u isprave državljana trećih zemalja je obvezno i u slučaju popuštanja u režimu granične kontrole. Pečat omogućuje točno utvrđivanje datuma i mjesta prelaska granice, bez utvrđivanja u svim slučajevima da su izvršene sve potrebne mjere kontrole putnih isprava.

▼B

- (10) Kako bi se skratilo vrijeme čekanja osobama koje uživaju pravo Zajednice na slobodno kretanje, zasebne trake, označene jedinstvenim oznakama u svim državama članicama, trebale bi se, gdje to okolnosti dopuštaju, osigurati na graničnim prijelazima. Zasebne trake bi se trebale osigurati u međunarodnim zračnim lukama. Gdje se to smatra primjerenim i ako mjesne okolnosti to dopuštaju, države članice bi trebale razmotriti uvođenje zasebnih traka na morskim i kopnenim graničnim prijelazima.
- (11) Države članice bi trebale osigurati da postupci kontrole na vanjskim granicama ne predstavljaju veliku prepreku trgovinskoj, društvenoj i kulturnoj razmjeni. S tim ciljem, one bi trebale rasporediti dovoljno osoblja i sredstava.
- (12) Države članice bi trebale odrediti državnu službu ili službe odgovorne za obavljanje zadaća nadzora državne granice u skladu s njihovim nacionalnim pravom. U slučaju da u istoj državi članici postoji više odgovornih službi, između njih bi trebala postojati bliska i stalna suradnja.
- (13) Operativnu suradnju i pomoć između država članica u vezi s nadzorom granica upravlja i koordinira Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica, osnovana Uredbom (EZ) br. 2007/2004 ⁽¹⁾.
- (14) Ova Uredba ne dovodi u pitanje kontrole koje u skladu sa svojim općim ovlastima provodi policija ni sigurnosne kontrole osoba istovjetne onima koje se provode za domaće letove, a ni mogućnosti država članica za provođenjem izvanrednih kontrola prtljage u skladu s Uredbom Vijeća (EEZ) br. 3925/91 od 19. prosinca 1991. o ukidanju kontrola i formalnosti koje se primjenjuju na ručnu i predanu prtljagu osoba na letovima unutar Zajednice te na prtljagu osoba koje putuju morem unutar Zajednice ⁽²⁾, kao ni nacionalno pravo o nošenju putnih ili osobnih isprava ni obvezu osoba da obavijeste nadležna tijela o svojoj nazočnosti na državnom području dotične države članice.
- (15) Države članice bi također trebale imati mogućnost privremenog ponovnog uvođenja nadzora državne granice na unutarnjim granicama u slučaju ozbiljne prijetnje njihovom javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti. Trebali bi se utvrditi uvjeti i postupci za to uvođenje kako bi se zajamčila izvanrednost bilo koje od tih mjera te kako bi se poštovalo načelo proporcionalnosti. Opseg i trajanje bilo svakog privremenog ponovnog uvođenja nadzora državne granice na unutarnjim granicama trebalo bi svesti na najmanju moguću mjeru potrebnu da se odgovori na tu prijetnju.

⁽¹⁾ Uredba Vijeća (EZ) br. 2007/2004 od 26. listopada 2004. o osnivanju Europske agencije za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije (SL L 349, 25.11.2004., str. 1.).

⁽²⁾ SL L 374, 31.12.1991., str. 4. Uredba kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1882/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 284., 31.10.2003., str. 1.).

▼B

- (16) U području u kojem se osobe mogu slobodno kretati, ponovno uvođenje nadzora državne granice na unutarnjim granicama bi trebalo ostati iznimka. Granična kontrola ili formalnosti se ne bi trebali provoditi samo radi prelaska granice.
- (17) Trebalo bi predvidjeti postupak koji Komisiji omogućuje prilagođavanje određenih detaljnih praktičnih propisa kojima se uređuje nadzor državne granice. U takvim slučajevima mjere potrebne za provedbu ove Uredbe trebalo bi donijeti u skladu s Odlukom Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji ⁽¹⁾.
- (18) Također bi trebalo predvidjeti postupak kojim se državama članicama omogućuje da obavijeste Komisiju o izmjeni drugih detaljnih praktičnih propisa kojima se uređuje nadzor državne granice.
- (19) Kako cilj ove Uredbe, to jest utvrđivanje pravila koja se primjenjuju na kretanje osoba preko granice, ne mogu dostatno ostvariti države članice, te se stoga može bolje ostvariti na razini Zajednice, Zajednica može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti određenom u članku 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti, određenom u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (20) Ova Uredba poštuje temeljna prava i pridržava se načela koja su posebno priznata Poveljom o temeljnim pravima Europske unije. Trebalo bi ju primjenjivati u skladu s obvezama država članica koje se odnose na međunarodnu zaštitu i načelo zabrane vraćanja (*non-refoulement*).
- (21) Odstupajući od članka 299. Ugovora, ova se Uredba u slučaju Francuske i Nizozemske primjenjuje samo na njihova državna područja u Europi. Ona ne utječe na posebne dogovore koji se primjenjuju u Ceuti i Melilli, kako je navedeno u Sporazumu o pristupanju Kraljevine Španjolske Konvenciji o provedbi Schengenskog sporazuma od 14. lipnja 1985. ⁽²⁾.
- (22) U skladu s člankom 1. i 2. Protokola o položaju Danske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji te Ugovoru o osnivanju Europske zajednice, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe, ona je ne obvezuje niti se na nju primjenjuje. Budući da se ova Uredba temelji na schengenskoj pravnoj stečevini prema odredbama glave IV., dijela trećeg Ugovora o osnivanju Europske Zajednice, Danska bi, u skladu s člankom 5. navedenog Protokola, u roku od šest mjeseci od datuma donošenja ove Uredbe trebala odlučiti hoće li je prenijeti u svoje nacionalno pravo.

⁽¹⁾ SL L 184, 17.7.1999., str 23.

⁽²⁾ SL L 239, 22.9.2000., str. 69.

▼B

- (23) Što se tiče Islanda i Norveške, ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma sklopljenog između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju tih dvaju država provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine ⁽¹⁾, koje spadaju u područje iz članka 1., točke A, Odluke Vijeća 1999/437/EZ ⁽²⁾ o određenim dogovorima za primjenu tog Sporazuma.
- (24) Potrebno je postići dogovor kojim će se predstavnicima Islanda i Norveške omogućiti pridruživanje radu odbora koji pomažu Komisiji u izvršavanju njezinih provedbenih ovlasti. Takav je dogovor o odborima koji pomažu Europskoj komisiji u izvršavanju njezinih provedbenih ovlasti ⁽³⁾ bio predmetom razmjene pisama između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške, priloženih gore navedenom Sporazumu.
- (25) Što se tiče Švicarske, ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma sklopljenog između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine, koje spadaju u područje iz članka 1., točke A, Odluke 1999/437/EZ u vezi s člankom 4. stavkom 1. odluka Vijeća 2004/849/EZ ⁽⁴⁾ i 2004/860/EZ ⁽⁵⁾.
- (26) Potrebno je postići dogovor kojim će se predstavnicima Švicarske omogućiti pridruživanje radu odbora koji pomažu Komisiji u izvršavanju njezinih provedbenih ovlasti. Takav je dogovor bio predmetom razmjene pisama između Zajednice i Švicarske, priloženih gore navedenom Sporazumu.

⁽¹⁾ SL L 176, 10.7.1999., str. 36.

⁽²⁾ SL L 176, 10.7.1999., str. 31.

⁽³⁾ SL L 176, 10.7.1999., str. 53.

⁽⁴⁾ Odluka Vijeća 2004/849/EZ od 25. listopada 2004. o potpisivanju, u ime Europske unije i o privremenoj primjeni određenih odredbi Sporazuma između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 368, 15.12.2004., str. 26.).

⁽⁵⁾ Odluka Vijeća 2004/860/EZ od 25. listopada 2004. o potpisivanju, u ime Europske unije i o privremenoj primjeni određenih odredbi Sporazuma između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 370, 17.12.2004., str. 78.).

▼B

- (27) Ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u kojima Ujedinjena Kraljevina ne sudjeluje u skladu s Odlukom Vijeća 2000/365/EZ od 29. svibnja 2000. o zahtjevu Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine ⁽¹⁾. Ujedinjena Kraljevina stoga ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe, ona je ne obvezuje niti se na nju primjenjuje.
- (28) Ova Uredba predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u kojima Irska ne sudjeluje u skladu s Odlukom Vijeća 2002/192/EZ od 28. veljače 2002. o zahtjevu Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine ⁽²⁾. Irska stoga ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe, ona je ne obvezuje niti se na nju primjenjuje.
- (29) U ovoj Uredbi, prva rečenica članka 1., članak 5. stavak 4., točka (a), glava III. te odredbe glave II. i prilozi, koji se odnose na Schengenski informacijski sustav (SIS) predstavljaju odredbe koje se u smislu članka 3. stavka 2. Akta o pristupanju iz 2003. temelje na schengenskoj pravnoj stečevini ili su na neki drugi način s njom povezane,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

GLAVA I.
OPĆE ODREDBE

Članak 1.
Predmet i načela

Ovom se Uredbom ukidaju granične kontrole osoba koje prelaze unutarnje granice država članica Europske unije.

Njome se utvrđuju pravila granične kontrole osoba koje prelaze vanjske granice država članica Europske unije.

Članak 2.
Definicije

U smislu ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije;

1. „unutarnje granice” znači:

- (a) zajedničke kopnene granice, uključujući granice na rijekama i jezerima država članica;

⁽¹⁾ SL L 131, 1.6.2000., str. 43.

⁽²⁾ SL L 64, 7.3.2002., str. 20.

▼ B

(b) zračne luke država članica za unutarnje letove;

▼ M5

(c) morske, riječne i jezerske luke država članica za redovne unutarnje trajektne linije;

▼ B

2. „vanjske granice” znači kopnene granice država članica, uključujući granice na rijekama i jezerima, granice na moru i njihove zračne, riječne, pomorske i luke na jezerima, ako se ne radi o unutarnjim granicama;
3. „unutarnji letovi” znači bilo koji let isključivo prema ili s državnih područja država članica, a koji ne slijeće na državno područje treće zemlje;

▼ M5

4. „redovna unutarnja trajektna linija” znači bilo koja trajektna linija koja povezuje dvije ili više istih luka koje se nalaze na državnom području država članica, a koja ne pristaje u luke izvan državnog područja država članica i koja prevozi putnike i vozila prema objavljenom rasporedu;
5. „osobe s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije” znači:

▼ B

- (a) građani Unije u smislu ► **M5** članak 20. stavak 1. ◀ Ugovora i državljani trećih zemalja koji su članovi obitelji državljana Unije koji ostvaruje svoje pravo na slobodno kretanje, na koje se primjenjuje Direktiva 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća 2004/38/EZ od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodu kretanja i boravka na državnom području država članica ⁽¹⁾;
- (b) državljani trećih zemalja i članovi njihovih obitelji bez obzira na njihovo državljanstvo koji, na temelju sporazuma između ► **M5** Unija ◀ i njezinih država članica s jedne strane i tih trećih zemalja s druge strane, uživaju jednaka prava na slobodno kretanje kao i građani Unije;
6. „državljanin treće zemlje” znači osoba koja nije građanin Unije u smislu ► **M5** članak 20. stavak 1. ◀ Ugovora a koji nije obuhvaćen točkom 5. ovog članka;
7. „osobe za koje je izdano upozorenje u svrhu zabrane ulaska” znači državljani bilo koje treće zemlje za kojeg je u Schengenskom informacijskom sustavu (SIS) izdano upozorenje u skladu s potrebama i za potrebe utvrđene člankom 96. Schengenske konvencije;
8. „granični prijelaz” znači bilo koji granični prijelaz koji su nadležna tijela odobrila za prelazak vanjskih granica;

⁽¹⁾ SL L 158, 30.4.2004., str. 77.

▼ M5

- 8a. „zajednički granični prijelaz” znači svaki granični prijelaz koji se nalazi ili na državnom području države članice ili na državnom području treće zemlje, na kojem službenici graničnog nadzora države članice i službenici graničnog nadzora treće zemlje neposredno jedan nakon drugoga obavljaju izlazne i ulazne kontrole, u skladu sa svojim nacionalnim propisima i prema bilateralnom sporazumu;

▼ B

9. „nadzor državne granice” znači aktivnost koja se provodi na granici u skladu s potrebama i za potrebe ove Uredbe, isključivo kao odgovor na pokušaj prelaska ili na čin prelaska granice, neovisno o svim drugim okolnostima, a sastoji se od granične kontrole i zaštite državne granice;
10. „granična kontrola” znači kontrola koja se provodi na graničnim prijelazima kako bi se osobama i njihovim prijevoznim sredstvima te predmetima koje posjeduju odobrio ulazak u ili izlazak iz državnog područja država članica;
11. „zaštita državne granice” znači kontrola granice između graničnih prijelaza i kontrolu graničnih prijelaza izvan utvrđenog radnog vremena kako bi se spriječilo da osobe izbjegnu graničnu kontrolu;
12. „druga linija kontrole” znači daljnja kontrola koja se može provesti na posebnim mjestima udaljenim od mjesta na kojima provode kontrole nad osobama (prva linija).
13. „službenik graničnog nadzora” znači bilo koji javni službenik koji je u skladu s nacionalnim pravom raspoređen na granični prijelaz ili duž granice ili u neposrednoj blizini te granice koji izvršava, u skladu s Uredbom i nacionalnim pravom, zadaće nadzora državne granice (dalje u tekstu „službenik”)
14. „prijevoznik” znači bilo koja fizička ili pravna osoba koja se profesionalno bavi pružanjem usluga prijevoza osoba;

▼ M5

15. „boravišna dozvola” znači:
- (a) sve boravišne dozvole koje su izdale države članice prema jedinstvenom obrascu utvrđenom Uredbom Vijeća (EZ) br. 1030/2002 od 13. lipnja 2002. o utvrđivanju jedinstvenog obrasca boravišnih dozvola za državljane trećih zemalja⁽¹⁾ i boravišne iskaznice izdane u skladu s Direktivom 2004/38/EZ;
- (b) svi drugi dokumenti koje izdaje država članica državljanima trećih zemalja, kojima im se odobrava boravak na njezinom državnom području, koji podliježu obavješćivanju i sljedstvenoj objavi u skladu s člankom 34., uz izuzetak:
- i. privremene dozvole izdane tijekom razmatranja prvog zahtjeva za izdavanjem boravišne dozvole, iz točke (a) ili zahtjeva za azil; i
- ii. vize izdane u državama članicama na jedinstvenom obrascu utvrđenom u Uredbi Vijeća (EZ) br. 1683/95 od 29. svibnja 1995. o utvrđivanju jedinstvenog obrasca za vize⁽²⁾;

⁽¹⁾ SL L 157, 15.6.2002., str. 1.

⁽²⁾ SL L 164, 14.7.1995., str. 1.

▼ B

16. „brod za kružna putovanja” znači brod koji slijedi plan putovanja prema prethodno utvrđenom programu koji uključuje program turističkih aktivnosti u različitim lukama, a obično ne prima putnike niti dopušta putnicima iskrcaj tijekom putovanja;
17. „izletnička plovidba” znači korištenje izletničkih plovila u sportske ili turističke svrhe;
18. „obalni ribolov” znači ribolov koji se vrši pomoću plovila koja se vraćaju u luku na državnom području države članice svaki dan ili unutar 36 sati, ne pristajući u luci treće zemlje.

▼ M5

- 18a. „*offshore* radnik” znači osoba koja radi na odobalnom postrojenju smještenom u teritorijalnim vodama ili u području isključivog pomorskoga gospodarskog pojasa država članica, kako je definirano međunarodnim pomorskim pravom, te koja se redovno vraća morskim ili zračnim putem na državno područje država članica;

▼ B

19. „prijetnja javnom zdravlju” znači bilo koja bolest koja može izazvati epidemiju u smislu Međunarodnog sanitarnog pravilnika Svjetske zdravstvene organizacije te druge infektivne bolesti ili zarazne parazitske bolesti ako su predmetom zaštitnih odredbi koje se primjenjuju na državljanke država članica.

*Članak 3.***Područje primjene**

Ova se Uredba primjenjuje na bilo koju osobu koja prelazi unutarnje ili vanjske granice država članica, ne dovodeći u pitanje:

▼ M5

- (a) prava osoba s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije;

▼ B

- (b) prava izbjeglica i osoba koje traže međunarodnu zaštitu, posebno vezano uz načelo zabrane vraćanja (*non-refoulement*).

▼ M5*Članak 3.a***Temeljna prava**

Pri provedbi ove Uredbe, države članice djeluju u potpunoj sukladnosti s odgovarajućim pravom Unije, uključujući i Povelju o temeljnim pravima Europske unije („Povelja o temeljnim pravima”); odgovarajućim međunarodnim pravom, uključujući i Konvenciju o statusu izbjeglica iz Ženeve, od 28. srpnja 1951. („Ženevska konvencija”); obvezama vezanima uz međunarodnu zaštitu, posebno načelo zabrane prisilnog udaljenja; i temeljnim pravima. U skladu s općim načelima prava Unije, odluke prema ovoj Uredbi donose se na pojedinačnoj osnovi.

▼BGLAVA II.
VANJSKE GRANICE

POGLAVLJE I.

*Prelazak vanjskih granica i uvjeti za ulazak**Članak 4.***Prelazak vanjskih granica**

1. Vanjske se granice mogu prijeći samo na graničnim prijelazima i tijekom utvrđenog radnog vremena. Radno vrijeme je jasno naznačeno na graničnim prijelazima koji nisu otvoreni 24 sata dnevno.

Države članice u skladu s člankom 34. dostavljaju Komisiji popis svojih graničnih prijelaza.

▼M5

2. Odstupajući od stavka 1., izuzeci od obveze prelaženja vanjskih granica samo na graničnim prijelazima i tijekom utvrđenog radnog vremena mogu se dopustiti:

- (a) pojedincima ili skupinama osoba, kada za to postoji poseban zahtjev posebne prirode za povremene prelaske vanjskih granica izvan graničnih prijelaza ili izvan utvrđenog radnog vremena, pod uvjetom da posjeduju dozvole potrebne u skladu s nacionalnim pravom i da to nije u suprotnosti s interesima javnog reda i unutarnje sigurnosti država članica. Države članice mogu dogovoriti posebne režime putem bilateralnih sporazuma. O općim izuzećima predviđenim nacionalnim pravom i bilateralnim sporazumima obavješćuje se Komisija prema članku 34.;
- (b) pojedincima ili skupinama osoba u slučaju nepredviđenih hitnih okolnosti;
- (c) u skladu s posebnim pravilima utvrđenima u člancima 18. i 19. u vezi s priložima VI. i VII.

▼B

3. Ne dovodeći u pitanje iznimke iz stavka 2. ili njihove obveze u pogledu međunarodne zaštite, države članice, u skladu sa svojim nacionalnim pravom, uvode kazne za neovlašteno prelaženje vanjskih granica na mjestima izvan graničnih prijelaza ili izvan utvrđenog radnog vremena. Te kazne su učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

▼ B*Članak 5.***Uvjeti ulaska državljana trećih zemalja****▼ M5**

1. Za planirani boravak na državnom području država članica u trajanju od ne više od 90 dana u bilo kojem razdoblju od 180 dana, koje podrazumijeva uzimanje u obzir razdoblja od 180 dana koje prethodi svakom danu boravka, uvjeti ulaska za državljane trećih zemalja su sljedeći:

- (a) imaju valjanu putnu ispravu koja nositelju omogućuje prelazak granice i zadovoljava sljedeće uvjete:
 - i. važeća je barem tri mjeseca nakon planiranog datuma odlaska s državnog područja država članica. U opravdanom hitnom slučaju, od te se obveze može odstupati;
 - ii. izdana je u prethodnih 10 godina;

▼ M4

- (b) imaju važeću vizu, ako se to traži na temelju Uredbe Vijeća (EZ) br. 539/2001 od 15. ožujka 2001. o popisu trećih zemalja čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva⁽¹⁾, osim kad imaju važeću boravišnu dozvolu ili važeću vizu za dugotrajni boravak;

▼ B

- (c) da opravdavaju svrhu i uvjete namjeravanog boravka te imaju dovoljno sredstava za uzdržavanje, kako za vrijeme trajanja namjeravanog boravka tako i za povratak u njihovu matičnu državu ili tranzit do treće zemlje za koju su sigurni da će ih prihvatiti ili su takva sredstva u mogućnosti zakonito pribaviti;
- (d) da nisu osobe za koje je u Schengenskom informacijskom sustavu izdano upozorenje u svrhu zabrane ulaska;
- (e) da ne predstavljaju prijetnju za javni poredak, međunarodnu sigurnost, javno zdravlje ili međunarodne odnose bilo koje od država članica, a posebno ako u nacionalnim bazama podataka država članica nije izdano upozorenje u svrhu zabrane ulaska iz istih razloga.

▼ M5

1.a Za potrebe provedbe stavka 1., datum ulaska smatra se prvim danom boravka na državnom području država članica, a datum izlaska smatra se zadnjim danom boravka na državnom području država članica. Razdoblja boravka dopuštena prema boravišnoj dozvoli ili dugotrajnoj vizi ne uzimaju se u obzir kod izračuna trajanja boravka na državnom području država članica.

▼ B

2. Popis isprava koji nije konačan a koje službenik može zatražiti od državljanina treće zemlje kako bi utvrdio da on ispunjava uvjete utvrđene u stavku 1., točki (c), nalazi se u Prilogu I.

⁽¹⁾ SL L 81, 21.3.2001., str. 1.

▼B

3. Potrebna sredstva za uzdržavanje se procjenjuju u skladu s trajanjem i svrhom boravka te s obzirom na prosječne cijene prehrane i smještaja u državi (državama) članici (članicama), pomnoženo s brojem dana boravka.

Države članice u skladu s člankom 34. izvješćuju Komisiju o utvrđenim referentnim iznosima.

Procjena dostatnih sredstava za uzdržavanje se može izvršiti na temelju gotovine, putničkih čekova i kreditnih kartica u posjedu državljanina treće zemlje. Jamstvene izjave, predviđene nacionalnim pravom i jamstvena pisma domaćina, kako su definirana nacionalnim pravom, kada državljanin treće zemlje boravi kod domaćina, mogu predstavljati dokaz o dostatnosti sredstava za uzdržavanje.

4. Odstupajući od stavka 1.:

▼M5

- (a) državljani trećih zemlja koji ne ispunjavaju sve uvjete iz stavka 1., ali posjeduju boravišnu dozvolu ili dugotrajnu vizu, mogu ući na državna područja drugih država članica u svrhu tranzita do državnog područja države članice koja je izdala boravišnu dozvolu ili dugotrajnu vizu, osim ako se njihova imena ne nalaze na nacionalnom popisu upozorenja države članice čije vanjske granice žele prijeći i ako je upozorenje popraćeno uputama da im se zabrani ulazak ili tranzit;
- (b) državljanima trećih zemalja koji ispunjavaju uvjete iz stavka 1., osim onih navedenih u točki (b), i koji stupe na granicu, može se odobriti ulazak na državna područja država članica ako je viza izdana na granici u skladu s člancima 35. i 36. Uredbe Vijeća (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uspostavi Zakonika Zajednice o vizama (Zakonik o vizama)⁽¹⁾.

Države članice prikupljaju statističke podatke o vizama izdanima na granici u skladu s člankom 46. Uredbe (EZ) br. 810/2009 i njezinim Prilogom XII.

▼B

oblik obrasca za vize utvrđen Uredbom Vijeća (EZ) br. 333/2002 od 18. veljače 2002. o jedinstvenom obliku obrasca za unošenje vize koju države članice izdaju nositeljima putnih isprava koje država članica koja sastavlja obrazac ne priznaje⁽²⁾,

- (c) državljanima trećih zemalja koji ne ispunjavaju jedan ili više uvjeta iz stavka 1. država članica može dopustiti ulazak na svoje državno područje iz humanitarnih razloga, zbog nacionalnog interesa ili zbog međunarodnih obveza. Ako je za dotičnog državljanina treće zemlje izdano upozorenje iz stavka 1. točke (d), država članica koja mu ili joj dopušta ulazak na njezino državno područje o tome na odgovarajući način obavješćuje ostale države članice.

⁽¹⁾ SL L 243, 15.9.2009., str. 1.

⁽²⁾ SL L 53, 23.2.2002., str. 4.

▼B*POGLAVLJE II.**Nadzor vanjskih granica i zabrana ulaska**Članak 6.***Provedba granične kontrole****▼M5**

1. Službenici graničnog nadzora u obavljaju svojih dužnosti u potpunosti poštuju ljudsko dostojanstvo, posebno u slučajevima koji uključuju ranjive osobe.

▼B

Svaka mjera koju poduzimaju u obavljanju svojih dužnosti je razmjerna ciljevima koji se tom mjerom žele postići.

2. Tijekom provedbe granične kontrole službenici ne diskriminiraju osobe na temelju spola, rase ili etničke pripadnosti, vjere ili uvjerenja, invaliditeta, starosne dobi ili spolne orijentacije.

*Članak 7.***Granična kontrola osoba**

1. Kretanje preko vanjskih granica podliježe kontrolama službenika. Kontrole se provode u skladu s ovim poglavljem.

Kontrole se mogu odnositi i na kontrole prijevoznih sredstava i predmeta u posjedu osobe koja prelazi granicu. Na pretrage koje se obavljaju primjenjuje se pravo dotične države članice.

2. Sve se osobe podvrgavaju osnovnoj kontroli u svrhu utvrđivanja njihovog identiteta na temelju predočenja njihovih putnih isprava. Takva se osnovna kontrola sastoji od brze i jednostavne provjere, prema potrebi uporabom odgovarajućih tehničkih sredstava i pregledom u odgovarajućim bazama podataka informacija isključivo o ukradenim, otuđenim, izgubljenim i poništenim ispravama, o važenju isprave koja ovlašćuje zakonitog nositelja za prelazak granice i o prisutnosti znakova krivotvorenja.

▼M5

Osnovna kontrola iz prvog podstavka je pravilo za osobe s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije.

Međutim, tijekom osnovne kontrole osoba s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije, službenici graničnog nadzora, iako ne sustavno, mogu obavljati provjere u nacionalnim i europskim bazama podataka kako bi osigurali da takve osobe ne predstavljaju stvarnu, trenutnu i dovoljno ozbiljnu prijetnju unutarnjoj sigurnosti, javnom redu, međunarodnim odnosima država članica niti prijetnju javnom zdravlju.

Posljedice takvih provjera ne dovode u pitanje pravo ulaska osoba s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije na državno područje dotične države članice kako je predviđeno Direktivom 2004/38/EZ.

▼ B

3. Državljeni trećih zemalja prilikom ulaska i izlaska podliježu temeljitim kontrolama.

(a) Temeljite kontrole prilikom ulaska uključuju provjeru uvjeta ulaska utvrđenih člankom 5. stavkom 1. te, prema potrebi, provjeru isprava na temelju kojih se odobrava boravak i obavljanje profesionalne djelatnosti. To uključuje detaljnu provjeru koja obuhvaća sljedeće aspekte:

- i. provjeru posjeduje li državljanin treće zemlje valjanu i važeću ispravu za prelazak granice, a, prema potrebi, postoji li u navedenoj ispravi, kada je potrebno, viza ili boravišna dozvola;
- ii. pomni pregled putne isprave radi otkrivanja znakova krivotvorenja;
- iii. provjera ulaznog i izlaznog pečata u putnoj ispravi dotičnog državljanina treće zemlje kako bi se usporedbom datuma ulaska i izlaska utvrdilo boravi li osoba dulje od najvećeg dopuštenog razdoblja boravka na državnom području država članica;
- iv. provjera mjesta polaska i odredišta dotičnog državljanina treće zemlje i svrhe namjeravanog boravka, prema potrebi uz provjeru odgovarajućih popratnih isprava;
- v. provjera raspolaze li dotični državljanin treće zemlje dostatnim sredstvima za uzdržavanje za trajanje i svrhu namjeravanog boravka, za njegov ili njezin povratak u matičnu zemlju ili tranzit do treće zemlje za koju je siguran (sigurna) da će ga (ju) prihvatiti ili da je on ili ona u mogućnosti zakonito steći takva sredstva;
- vi. provjera da dotični državljanin treće zemlje, njegova ili njezina prijevozna sredstva i predmeti koje prevozi nisu takve naravi da predstavljaju opasnost za javni poredak, unutarnju sigurnost, javno zdravlje ili međunarodne odnose bilo koje od država članica. Takva provjera obuhvaća neposrednu provjeru podataka i upozorenja o osobama i, prema potrebi, predmetima u SIS-ovim i nacionalnim bazama podataka te mjera koje se moraju poduzeti, prema potrebi, kao rezultat upozorenja;

▼ M2

(aa) ako je državljanin treće zemlje nositelj vize iz članka 5. stavka 1. točke (b), temeljita kontrola na ulazu uključuje i provjeru identiteta nositelja vize i vjerodostojnosti vize pretraživanjem podataka u Viznom informacijskom sustavu u skladu s člankom 18. Uredbe (EZ) br. 767/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o viznom informacijskom sustavu (VIS) i razmjeni podataka među državama članicama o vizama za kratkotrajni boravak (Uredba o VIS-u) ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ SL L 218, 13.8.2008., str. 60.

▼ M2

- (ab) iznimno kad:
- i. je promet takvih razmjera da vrijeme čekanja na graničnim prijelazima postane predugo;
 - ii. su iscrpljena sva kadrovska, infrastrukturna i organizacijska sredstva i
 - iii. na temelju ocjene ne postoji opasnost povezana s unutarnjom sigurnošću i nezakonitom imigracijom;

mogu se pretražiti podaci u Viznom informacijskom sustavu uporabom broja vizne naljepnice u svim slučajevima ili, nasumičnim odabirom, broj vizne naljepnice u vezi s provjerom otisaka prstiju.

Međutim, ako postoji sumnja o identitetu nositelja vize i/ili vjerodostojnosti vize, u svim se slučajevima obavlja sustavno pretraživanje podataka u Viznom informacijskom sustavu uporabom broja vizne naljepnice u vezi s provjerom otisaka prstiju.

Ovo se odstupanje može primijeniti samo na predmetnom graničnom prijelazu, pod uvjetom da su ispunjeni navedeni uvjeti;

- (ac) odluku da se pretražuju podaci u Viznom informacijskom sustavu u skladu s točkom (ab) donosi granični policajac po zapovjednoj dužnosti ili se odluka donosi na višoj razini.

Predmetna država članica o toj odluci odmah obavješćuje druge države članice i Komisiju;

- (ad) svaka država članica jedanput godišnje podnosi Europskom parlamentu i Komisiji izvješće o primjeni točke (ab), koja sadrži broj državljana iz trećih zemalja koje su u Viznom informacijskom sustavu provjereni samo uporabom broja vizne naljepnice i o duljini čekanja iz točke (ab) podtočke i.;

- (ae) točke (ab) i (ac) primjenjuju se za razdoblje od najviše tri godine, koje započinje tri godine od početka funkcioniranja Viznog informacijskog sustava. Komisija prije završetka druge godine primjene točaka (ab) i (ac), podnosi Europskom parlamentu i Vijeću ocjenu njihove provedbe. Na temelju te ocjene Europski parlament i Vijeće mogu pozvati Komisiju da predloži odgovarajuće izmjene ove Uredbe.

▼ B

- (b) Temeljite kontrole prilikom izlaska obuhvaćaju:
- i. provjeru posjeduje li državljanin treće zemlje valjanu ispravu za prelazak granice;
 - ii. provjeru putne isprave radi otkrivanja znakova krivotvorenja;
 - iii. uvijek kada je to moguće, provjeru radi utvrđenja da državljanin treće zemlje ne predstavlja opasnost za javni poredak, unutarnju sigurnost ili međunarodne odnose bilo koje države članice;

▼ B

- (c) Osim kontrola iz točke (b), temeljite kontrole prilikom izlaska mogu obuhvaćati i:
- i. provjeru posjeduje li osoba valjanu vizu, ako je to potrebno u skladu s Uredbom (EZ) br. 539/2001, osim u slučaju kad on ili ona imaju valjanu boravišnu dozvolu; ► **M2** takva provjera može obuhvatiti pretraživanje podataka u Viznom informacijskom sustavu u skladu s člankom 18. Uredbe (EZ) br. 767/2008; ◀
 - ii. provjeru je li osoba prekoračila najdulje dopušteno trajanje boravka na državnom području država članica;
 - iii. provjeru upozorenja o osobama i predmetima uključenim u SIS i izvješća u nacionalnim bazama podataka;

▼ M2

- (d) za potrebe identifikacije bilo koje osobe koja ne ispunjava, ili više ne ispunjava, uvjete za ulazak, boravak ili boravište na državnom području država članica, može se upotrijebiti Vizni informacijski sustav u skladu s člankom 20. Uredbe (EZ) br. 767/2008.

▼ B

4. Kad postoje mogućnosti i ako to zahtjeva državljanin treće zemlje, takve se temeljite kontrole obavljaju u izdvojenom prostoru.
5. ► **M5** Ne dovodeći u pitanje drugi podstavak, državljane trećih zemalja podvrgnute temeljitoj kontroli druge linije pisanim se putem upoznaje sa svrhom i postupkom takve kontrole na jeziku koji razumiju ili za koji se opravdano može pretpostaviti da ga razumiju, ili na drugi učinkoviti način. ◀

Te su informacije dostupne na svim službenim jezicima Unije i na jeziku (jezicima) zemlje ili zemalja koje graniče s dotičnom državom članicom i navode da državljanin treće zemlje može zatražiti ime ili identifikacijski broj policijskog službenika koji provodi temeljitu kontrolu druge linije, naziv graničnog prijelaza i datum prelaska granice.

▼ M5

6. Kontrole nad osobama koje uživaju pravo Unije na slobodno kretanje provode se u skladu s Direktivom 2004/38/EZ.

▼ B

7. Detaljna pravila kojima se uređuje unošenje informacija u evidenciju su utvrđena u Prilogu II.

▼ M5

8. Kada se primjenjuju članak 4. stavak 2. točke (a) ili (b), države članice mogu također osigurati odstupanja od pravila utvrđenih u ovom članku.

▼ B*Članak 8.***Popuštanje u režimu granične kontrole**

1. Granična kontrola na vanjskim granicama može se popustiti u slučaju izvanrednih i nepredvidljivih okolnosti. Takvim se okolnostima smatraju oni nepredvidljivi događaji koji dovode do tako gustog prometa da vrijeme čekanja na graničnom prijelazu postane predugo i da su pritom iskorištene sve organizacijske i kadrovske mogućnosti.

▼B

2. Kada je došlo do popuštanja u režimu granične kontrole u skladu sa stavkom 1., obavljanje ulazne granične kontrole u pravilu ima prednost nad obavljanjem izlazne granične kontrole.

Odluku o popuštanju u režimu granične kontrole donosi rukovodni službenik na graničnom prijelazu.

Takva popuštanja u režimu granične kontrole su privremena, prilagođena okolnostima koje ih opravdavaju i uvode se postupno.

3. Čak i u slučaju popuštanja u režimu granične kontrole, u skladu s člankom 10. službenici otiskuju pečat u putne isprave državljana trećih zemalja prilikom ulaska i izlaska.

4. Svaka država članica jednom godišnje Europskom parlamentu i Komisiji dostavlja izvješće o primjeni ovog članka.

*Članak 9.***Zasebne trake i oznake na znakovima**

1. Države članice, posebno na graničnim prijelazima u zračnim lukama osiguravaju zasebne trake za provedbu kontrola nad osobama, u skladu s člankom 7. Te se trake odvajaju pomoću znakova s oznakama navedenim u Prilogu III.

Države članice mogu osigurati zasebne trake na svojim kopnenim i morskim graničnim prijelazima te na granicama između država članica koje ne primjenjuju članak 20 na njihovim zajedničkim granicama. Ako države članice uvedu zasebne trake, na tim se granicama koriste znakovi s oznakama iz Priloga III.

Države članice osiguravaju da su takve trake jasno označene i ondje gdje je od pravila o uporabi različitih traka odstupljeno kako je predviđeno stavkom 4., kako bi se osigurala optimalna razina protoka osoba koje prelaze granicu.

▼M5

2. (a) Osobe koje uživaju pravo Unije na slobodno kretanje imaju pravo koristiti se trakama označenim oznakom iz dijela A („EU, EGP, CH”) Priloga III. Mogu se isto tako koristiti trakama označenima oznakom iz dijela B1 („viza nije potrebna”) i B2 („sve putovnice”) Priloga III.

Državljanima trećih zemalja koji ne moraju imati vize kod prelaska vanjskih granica država članica u skladu s Uredbom (EZ) br. 539/2001 i državljani trećih zemalja koji imaju valjane boravišne dozvole ili dugotrajne vize mogu koristiti trake označene oznakom iz dijela B1 („viza nije potrebna”) Priloga III. ovoj Uredbi. Isto tako, mogu se koristiti trakama označenima oznakom iz dijela B2 („sve putovnice”) Priloga III. ovoj Uredbi.

(b) Sve ostale osobe koriste trake označene oznakom iz dijela B2 („sve putovnice”) iz Priloga III.

▼ M5

Naznake na oznakama iz točaka (a) i (b) mogu biti prikazane na jeziku ili jezicima koje svaka država članica smatra prikladnima.

Odredba o posebnim trakama navedena pored oznake u dijelu B1 („viza nije potrebna”) Priloga III. nije obvezna. Države članice odlučuju žele li je primijeniti i na kojim graničnim prijelazima u skladu s praktičnim potrebama.

▼ B

3. Na morskim i kopnenim graničnim prijelazima, države članice mogu vozila odvojiti trakama za laka i teška vozila i autobuse, koristeći se znakovima navedenim u dijelu C Priloga III.

Države članice mogu mijenjati oznake na tim znakovima s obzirom na mjesne okolnosti.

4. U slučaju privremene neravnoteže u prometnim tokovima na određenom graničnom prijelazu, nadležna tijela mogu odstupiti od pravila o upotrebi različitih traka toliko dugo koliko je potrebno da se ta neravnoteža ukloni.

▼ M5**▼ B***Članak 10.***▼ M5****Otiskivanje pečata u putne isprave****▼ B**

1. U putne isprave državljana trećih zemalja sustavno se otiskuje pečat prilikom ulaska i izlaska. Ulazni i izlazni pečat posebno se otiskuju u:

- (a) isprave s valjanom vizom na temelju kojih se omogućuje prelazak granice državljanima trećih zemalja;
- (b) isprave na temelju kojih se državljanima trećih zemalja kojima je viza izdana na granici od strane države članice omogućuje prelazak granice;
- (c) isprave na temelju kojih se državljanima trećih zemalja koji ne moraju imati vizu omogućuje prelazak granice.

▼ M5

2. U putne isprave državljana trećih zemalja koji su članovi obitelji državljana Unije na kojeg se primjenjuje Direktiva 2004/38/EZ, ali koji ne predoče boravišnu iskaznicu predviđenu tom Direktivom, otiskuje se pečat prilikom ulaska i izlaska.

U putne isprave državljana trećih zemalja koji su članovi obitelji državljana trećih zemalja koji uživaju pravo Unije na slobodno kretanje, ali koji ne predoče boravišnu iskaznicu predviđenu Direktivom 2004/38/EZ, otiskuje se pečat prilikom ulaska i izlaska.

▼B

3. Ulazni i izlazni pečat ne otiskuje se:
- (a) u putne isprave šefova država i dostojanstvenika čiji je dolazak prethodno službeno najavljen diplomatskim putem;
 - (b) u dozvole pilota ili potvrde članova posade zrakoplova;
 - (c) u putne isprave pomoraca koji ne borave na državnom području države članice osim u trenutku pristajanja njihova broda i u području luke u kojoj je brod pristao;
 - (d) u putne isprave članova posade i putnika na brodovima za kružna putovanja koji ne podliježu graničnoj kontroli u skladu s točkom 3.2.3. Priloga VI.;
 - (e) u isprave kojima se državljanima Andore, Monaka i San Marina omogućuje prelazak granice;

▼M5

- (f) u putne isprave posada putničkih i teretnih vlakova na međunarodnim linijama;
- (g) u putne isprave državljanina trećih zemalja koji predoče boravišne iskaznice kako je predviđeno Direktivom 2004/38/EZ.

Iznimno, na zahtjev državljanina treće zemlje, ulazni ili izlazni pečat ne mora se otisnuti ako bi mu njegovo otiskivanje moglo prouzročiti ozbiljne poteškoće. U tom se slučaju ulazak ili izlazak bilježi na zasebnoj listi u kojem se navodi ime i broj putovnice. Taj se list uručuje državljaninu treće zemlje. Nadležna tijela država članica mogu voditi statističke podatke o takvim iznimnim slučajevima i mogu te statističke podatke podnositi Komisiji.

▼B

4. Praktični postupci za otiskivanje pečata navedeni su u Prilogu IV.
5. Kad god je to moguće, državljane trećih zemalja upoznaje se s obvezom otiskivanja pečata prilikom ulaska i izlaska u njihovu putnu ispravu od strane službenika čak i kad se provodi popuštanje u režimu granične kontrole u skladu s člankom 8.
6. Komisija izvješćuje Europski parlament i Vijeće do kraja 2008. o provedbi odredbi o otiskivanju pečata u putne isprave.

*Članak 11.***Pretpostavke o ispunjavanju uvjeta o trajanju boravka**

1. Ako u putnoj ispravi državljanina treće zemlje nema ulaznog pečata, nadležna nacionalna tijela mogu pretpostaviti da nositelj ne ispunjava ili da više ne ispunjava uvjete o trajanju boravka koji se primjenjuju u dotičnoj državi članici.
2. Pretpostavka iz stavka 1. se može pobiti predoči li državljanin treće zemlje vjerodostojan dokaz, u bilo kakvom obliku, kao što su putne karte ili dokaz o njegovom boravku izvan državnog područja država članica pomoću kojih može dokazati da se on ili ona pridržavao (-la) uvjeta o trajanju kratkog boravka.

▼ B

U slučaju da:

- (a) se državljanin treće zemlje nalazi na državnom području države članice na kojem se schengenska pravna stečevina primjenjuje u potpunosti, nadležna tijela u skladu s nacionalnim pravom i praksom, u njezinoj/njegovoj putnoj ispravi naznačuju datum kada je i mjesto na kojem je on/ona prešao/prešla vanjsku granicu jedne od država članica koje u potpunosti primjenjuju schengensku pravnu stečevinu.
- (b) se državljanin treće zemlje nalazi na državnom području države članice u pogledu koje odluka iz članka 3. stavka 2. Akta o pristupanju od 2003. nije donesena, nadležna tijela u skladu s nacionalnim propisima i praksom, u njezinoj/njegovoj putnoj ispravi naznačuju datum kada je i mjesto na kojem je on/ona prešao/prešla vanjsku granicu takve države članice.

Osim naznaka iz točaka (a) i (b), državljaninu treće zemlje može se izdati obrazac prikazan u Prilogu VIII.

Države članice se međusobno izvješćuju te Komisiju i Glavno tajništvo Vijeća izvješćuju o svojim nacionalnim praksama u vezi s naznakama iz ovog članka.

▼ M5

3. U slučaju da pretpostavka navedena u stavku 1. nije pobijena, državljanin treće zemlje može se vratiti u skladu s Direktivom 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima država članica za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom i nacionalnim pravom u skladu s tom Direktivom. ⁽¹⁾

4. Odgovarajuće odredbe iz stavka 1. i 2. primjenjuju se *mutatis mutandis* ako nedostaje izlazni pečat.

▼ B

Članak 12.

Zaštita državne granice

▼ M5

1. Glavna je svrha zaštite državne granice sprečavanje neovlaštenih prelazaka granice, suzbijanje prekograničnog kriminaliteta i poduzimanje mjera protiv osoba koje su nezakonito prešle granicu. Osoba koja je nezakonito prešla granicu i koja nema pravo boravka na državnom području dotične države članice mora se uhititi i podvrgnuti procedurama u skladu s Direktivom 2008/115/EZ.

▼ B

2. Službenici koriste stacionarne ili pokretne jedinice radi provođenja zaštite državne granice.

Zaštita se provodi na način koji sprečava i odvraća osobe od izbjegavanja kontrola na graničnim prijelazima.

3. Zaštitu državne granice između graničnih prijelaza provode službenici čiji broj i metode se prilagođavaju postojećim ili predviđenim rizicima i prijetnjama. To obuhvaća česte i iznenadne promjene razdoblja provođenja zaštite tako da se neovlašteni prelasci granice mogu uvijek otkriti.

⁽¹⁾ SL L 348, 24.12.2008., str. 98.

▼B

4. Zaštitu vrše stacionarne ili pokretne jedinice koje svoje dužnosti obavljaju ophodnjom ili smještajem na mjestima koja jesu ili koja se smatraju osjetljivima, a cilj je takvog postupanja uhititi pojedince koji nezakonito prelaze granicu. Zaštita se može provoditi i tehničkim sredstvima, uključujući i elektronička sredstva.

▼M5

5. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 33. u pogledu dodatnih mjera u vezi sa zaštitom državne granice.

▼B*Članak 13.***Zabrana ulaska**

1. Državljaninu treće zemlje koji ne ispunjava uvjete ulaska utvrđene u članku 5. stavku 1. i ne spada u kategoriju osoba iz članka 5. stavka 4., zabranjuje se ulazak na državna područja država članica. Time se ne dovodi u pitanje primjena posebnih odredbi o pravu na azil i na međunarodnu zaštitu ili na izdavanje viza za dugotrajni boravak.

2. Ulazak se može zabraniti isključivo na temelju obrazložene odluke u kojoj se precizno navode razlozi zabrane. Odluku donosi tijelo koje je za to ovlašteno nacionalnim pravom. Ta odluka odmah stupa na snagu.

Obrazložena odluka u kojoj se navode razlozi za zabranu ulaska izdaje se u obliku standardiziranog obrasca kako je određeno u dijelu B Priloga V.; obrazac popunjava tijelo koje u skladu s nacionalnim pravom ima ovlasti zabraniti ulazak. Popunjeni standardizirani obrazac predaje se državljaninu treće zemlje, a državljanin potvrđuje primitak odluke o zabrani ulaska.

3. Osobe kojima se zabrani ulazak imaju pravo na žalbu. Žalbeni postupak se vodi u skladu s nacionalnim pravom. Državljaninu treće zemlje također se uručuje popis kontaktnih točaka koje mogu pružiti informacije o zastupnicima koji su ovlašteni zastupati državljanina treće zemlje u skladu s nacionalnim pravom.

Žalba ne odgađa izvršenje odluke o zabrani ulaska.

Ne dovodeći u pitanje odštetu dodijeljenu u skladu s nacionalnim pravom, dotični državljanin treće zemlje, u slučaju okončanja žalbenog postupka rješenjem o neosnovanosti odluke o zabrani ulaska, ima pravo na ispravak poništenog ulaznog pečata i svih drugih poništenja ili dodataka koje je unijela država članica koja mu je zabranila ulazak.

4. Službenici osiguravaju da državljanin treće zemlje kojemu je zabranjen ulazak ne uđe na državno područje dotične države članice.

▼ M5

5. Države članice prikupljaju statističke podatke o broju osoba kojima je zabranjen ulazak, o razlozima zabrane, o državljanstvu osoba sa zabranom ulaska i vrsti granice (kopnene, zračne ili morske) na kojoj im je zabranjen ulazak i podnose ih Komisiji (Eurostat) na godišnjoj osnovi, u skladu s Uredbom (EZ) br. 862/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o statistici Zajednice o migracijama i međunarodnoj zaštiti ⁽¹⁾.

▼ B

6. Detaljna pravila kojima se uređuje zabrana ulaska navedena su u djelu A Priloga V.

*POGLAVLJE III.**Osoblje i sredstva za nadzor državne granice te suradnja između država članica**Članak 14.***Osoblje i sredstva za nadzor državne granice**

Države članice, u skladu s člancima od 6. do 13., raspoređuju dovoljan broj odgovarajućeg osoblja i sredstava za provođenje nadzora državne granice na vanjskim granicama kako bi osigurale učinkovit, visok i jedinstven stupanj nadzora na njihovim vanjskim granicama.

*Članak 15.***Provedba nadzora državne granice**

1. Nadzor državne granice, propisan člancima 6. do 13., provode službenici u skladu s odredbama ove Uredbe i nacionalnim pravom.

Kod provođenja nadzora državne granice, ovlasti za pokretanje kaznenog postupka dodijeljene službenicima nacionalnim pravom i koje su izvan područja primjene ove Uredbe ostaju nepromijenjene.

▼ M5

Države članice osiguravaju da su službenici graničnog nadzora specijalizirani i odgovarajuće osposobljeni stručnjaci, uzimajući u obzir zajednički temeljni kurikulum za službenike graničnog nadzora koji je uspostavila i razvila Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica Europske unije osnovana Uredbom Vijeća (EZ) br. 2007/2004. Kurikulum za obučavanje uključuje specijalističku obuku za prepoznavanje i ponašanje u situacijama koje uključuju ranjive osobe, kao što su maloljetnici bez pratnje i žrtve trgovanja ljudima. Države članice, uz podršku Agencije, potiču službenike graničnog nadzora na učenje stranih jezika potrebnih za izvršavanje njihovih dužnosti.

▼ B

2. Države članice u skladu s člankom 34. Komisiji dostavljaju popis nacionalnih službi odgovornih za nadzor državne granice prema njihovom nacionalnom pravu.

⁽¹⁾ SL L 199, 31.7.2007., str. 23.

▼B

3. Radi učinkovitog nadzora granica države članice osiguravaju blisku i trajnu suradnju između svojih nacionalnih službi odgovornih za nadzor državne granice.

*Članak 16.***Suradnja između država članica**

1. Države članice se uzajamno pomažu te blisko i trajno surađuju s ciljem učinkovite provedbe nadzora državne granice u skladu s člancima od 6. do 15. Razmjenjuju sve relevantne informacije.

2. Operativnom suradnjom između država članica u području upravljanja vanjskim granicama koordinira Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama država članica (dalje u tekstu „Agencija”), osnovana Uredbom (EZ) br. 2007/2004.

3. Države članice mogu, ne dovodeći pritom u pitanje nadležnosti Agencije, nastaviti operativnu suradnju s drugim državama članicama i/ili trećim zemljama na vanjskim granicama, uključujući i razmjenu časnika za vezu, kada takva suradnja upotpunjuje djelovanje Agencije.

Države članice suzdržavaju se od svake aktivnosti koja bi mogla ugroziti rad Agencije ili postizanje njezinih ciljeva.

Države članice izvješćuju Agenciju o operativnoj suradnji iz podstavka 1.

4. Države članice pružaju obuku o pravilima za nadzor državne granice i o temeljnim pravima. U tom smislu, vodi se računa o zajedničke standardima obuke kako ih je utvrdila i dalje razvila Agencija.

*Članak 17.***Zajednička kontrola**

1. Države članice koje za njihove zajedničke kopnene granice ne primjenjuju članak 20. mogu, do dana primjene tog članka, zajednički kontrolirati te zajedničke granice, u kojem slučaju mogu osobu zaustaviti samo jednom u svrhu obavljanja ulazne i izlazne kontrole ne dovodeći pritom u pitanje individualnu odgovornost država članica koja proizlazi iz članaka od 6. do 13.

U tu svrhu države članice mogu međusobno sklapati bilateralne dogovore.

2. Države članice Komisiju obavješćuju o svim dogovorima sklopljenim u skladu s stavkom 1.

▼ B*POGLAVLJE IV.**Posebna pravila za graničnu kontrolu**Članak 18.***Posebna pravila za različite vrste granica i prijevoznih sredstava koja se koriste**

za prelazak vanjskih granica Posebna pravila navedena u Prilogu VI. primjenjuju se na kontrole koje se provode na različitim vrstama granica i nad prijevoznim sredstvima koja se koriste pri prelasku graničnih prijelaza.

▼ M5

Ta posebna pravila mogu sadržavati odstupanja od članka 4. i 5. te od članka od 7. do 13.

▼ B*Članak 19.***Posebna pravila za kontrole određenih kategorija osoba**

1. Posebna pravila navedena u Prilogu VII. primjenjuju se na kontrole sljedećih kategorija osoba:

- (a) šefove država i članove njihove (njihovih) delegacije (delegacija);
- (b) pilote zrakoplova i druge članove posade;
- (c) pomorce;
- (d) nositelje diplomatskih, službenih ili servisnih putovnica i članove međunarodnih organizacija;
- (e) prekogranične radnike;
- (f) maloljetnike;

▼ M5

- (g) službe spašavanja, policijske i vatrogasne postrojbe te službenici graničnog nadzora;
- (h) *offshore* radnici.

Ta posebna pravila mogu sadržavati odstupanja od članka 4. i 5. te od članka od 7. do 13.

▼ B

2. Države članice obavješćuju Komisiju o uzorcima iskaznica koje su akreditiranim članovima diplomatskih misija i konzularnih predstavništava te članovima njihovih obitelji izdala njihova ministarstva vanjskih poslova u skladu s člankom 34.

▼ A1*Članak 19.a*

Odstupajući od odredaba ove Uredbe u pogledu uspostave graničnih prijelaza te do stupanja na snagu odluke Vijeća o punoj primjeni odredaba schengenske pravne stečevine u Hrvatskoj u skladu s člankom 4. stavkom 2. Akta o pristupanju ili do izmjena ove Uredbe koje će uključivati odredbe o graničnoj kontroli na zajedničkim graničnim prijelazima, ovisno o tome što je ranije, Hrvatska može zadržati zajedničke granične prijelaze na svojoj granici s Bosnom i Hercegovinom. Na tim zajedničkim graničnim prijelazima granična policija jedne strane obavlja kontrole ulaska i izlaska na državnom području druge strane. Sve kontrole ulazaka i izlazaka od strane hrvatske granične policije obavljaju se u skladu s pravnom stečevinom Unije, uključujući obveze država

▼ A1

članica u pogledu međunarodne zaštite i načela zabrane vraćanja (*non-refoulement*). Odgovarajući dvostrani sporazumi kojima se utvrđuju predmetni zajednički granični prijelazi se, ako je to potrebno, mijenjaju u tu svrhu.

▼ M6▼ CI

POGLAVLJE IV.a

Posebne mjere u slučaju ozbiljnih nedostataka povezanih s kontrolom vanjskih granica*Članak 19.b***Mjere na vanjskim granicama i potpora Agencije**

1. Ako se ozbiljni nedostaci u provođenju kontrole vanjskih granica utvrde u izvješću o evaluaciji sastavljenom u skladu s člankom 14. Uredbe Vijeća (EU) br. 1053/2013 o uspostavi mehanizma evaluacije i praćenja za provjeru primjene schengenske pravne stečevine ⁽¹⁾ te s ciljem osiguravanja usklađenosti s preporukama iz članka 15. te uredbe, Komisija može provedbenim aktom ocijenjenoj državi članici preporučiti poduzimanje određenih posebnih mjera, koje mogu uključivati jedno ili oboje od sljedećeg:

- (a) uvođenje timova europske granične patrole u skladu s Uredbom (EZ) br. 2007/2004;
- (b) podnošenje njezinih strateških planova, utemeljenih na procjeni rizika, uključujući podatke o uvođenju osoblja i opreme Agenciji na davanje mišljenja.

Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 33.a stavka 2.

▼ M6

2. Komisija redovno obavješćuje odbor osnovan na temelju članka 33.a stavka 1. o napretku provedbe mjera iz stavka 1. ovog članka te o učinku na navedene nedostatke.

O njima također obavješćuje Europski parlament i Vijeće.

3. Ako je u izvješću o evaluaciji, kako je navedeno u stavku 1., zaključeno da postoji ozbiljan nemar ocijenjene države članice prema njezinim obvezama te stoga mora izvijestiti o provedbi relevantnog akcijskog plana u roku od tri mjeseca u skladu s člankom 16. stavkom 4. Uredbe (EU) br. 1053/2013, i ako nakon tog razdoblja od tri mjeseca Komisija nađe da ista situacija i dalje traje, ona može pokrenuti primjenu postupka navedenog u članku 26. ove Uredbe ako su za to ispunjeni svi uvjeti.

⁽¹⁾ SL L 295, 6.11.2013, str. 27.

▼ B

GLAVA III.

UNUTARNJE GRANICE*POGLAVLJE I.**Ukidanje nadzora državne granice na unutarnjim granicama**Članak 20.***Prelazak unutarnjih granica**

Unutarne se granice mogu prijeći na bilo kojem mjestu bez provođenja granične kontrole osoba bez obzira na njihovo državljanstvo.

*Članak 21.***Kontrole unutar državnog područja**

Ukidanje nadzora državne granice na unutarnjim granicama ne utječe na:

- (a) izvršavanje policijskih ovlasti od strane nadležnih tijela država članica prema nacionalnom pravu, u mjeri u kojoj izvršavanje tih ovlasti nema učinak istovjetan graničnoj kontroli; to se također primjenjuje u pograničnim područjima. U smislu prve rečenice, izvršavanje policijskih ovlasti ne može se smatrati istovjetnim provođenju granične kontrole kada policijske mjere:
 - i. za cilj nemaju nadzor državne granice,
 - ii. se temelje na općim policijskim informacijama i iskustvu vezanom za moguće prijetnje javnoj sigurnosti te posebno kada im je cilj suzbijanje prekograničnog kriminaliteta,
 - iii. su osmišljene i provode se na razvidno drugačiji način od sustavnih kontrola osoba na vanjskim granicama,
 - iv. se provode na temelju provjera na licu mjesta;
- (b) sigurnosne provjere nad osobama koje u skladu s pravom svake države članice provode nadležna tijela službenici ili prijevoznici u lukama i zračnim lukama ako se te provjere također provode nad osobama koje putuju unutar države članice;
- (c) mogućnost da država članica zakonom odredi obvezu nošenja dokumenata i isprava;

▼ M5

- (d) mogućnost da država članica, državljanima trećih zemalja, zakonom odredi obvezu da prijave svoju prisutnost na njezinom državnom području prema odredbama članka 22. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma.

▼ B*Članak 22.***Uklanjanje prometnih prepreka s cestovnih graničnih prijelaza na unutarnjim granicama**

Države članice uklanjaju sve prepreke koje bi mogle priječiti nesmetan protok prometa na cestovnim graničnim prijelazima na unutarnjim granicama, a posebno ograničenja brzine koja nisu vezana za cestovnu sigurnost.

▼B

Istodobno, države članice su spremne osigurati objekte za kontrolu u slučaju ponovnog uvođenja unutarnjih graničnih kontrola.

*POGLAVLJE II.**Privremeno ponovno uvođenje nadzora državne granice na unutarnjim granicama***▼M6***Članak 23.***Opći okvir za privremeno ponovno uvođenje granične kontrole na unutarnjim granicama**

1. Ako se u području bez kontrole unutarnjih granica pojavi ozbiljna prijetnja javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti u nekoj državi članici, ta država članica može iznimno ponovo uvesti graničnu kontrolu, na svim ili nekim određenim dijelovima svojih unutarnjih granica, u trajanju od najviše 30 dana ili u predviđenom trajanju ozbiljne prijetnje ako je to trajanje dulje od 30 dana. Područje primjene i trajanje privremenog ponovnog uvođenja granične kontrole na unutarnjim granicama ne smije prekoračiti vrijeme koje je izričito potrebno za odgovor na ozbiljnu prijetnju.

2. Granična kontrola na unutarnjim granicama ponovo se uvodi samo kao krajnja mjera i u skladu s člancima 24., 25. i 26.. Kriteriji navedeni u člancima 23.a odnosno 26.a uzimaju se u obzir u svakom slučaju kada se smatra da je odluka o ponovnom uvođenju granične kontrole na unutarnjim granicama u skladu s člancima 24., 25. odnosno 26.

3. Ako ozbiljna prijetnja javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti u dotičnoj državi članici potraje i nakon razdoblja navedenog u stavku 1. ovog članka, ta država članica može produljiti trajanje provođenja granične kontrole na svojim unutarnjim granicama, uzimajući u obzir kriterije navedene u članku 23.a i u skladu s člankom 24., na istoj osnovi kao što je navedeno u stavku 1. ovog članka te, uzimajući u obzir nove elemente, za dodatna razdoblja od najviše 30 dana.

4. Ukupno trajanje razdoblja tijekom kojeg se granična kontrola ponovo uvodi na unutarnjim granicama, uključujući sva produljenja određena u stavku 3. ovog članka, ne smije prekoračiti šest mjeseci. Ako postoje iznimne okolnosti kako je navedeno u članku 26., to ukupno razdoblje može se produljiti na maksimalno dvije godine u skladu sa stavkom 1. tog članka.

*Članak 23.a***Kriteriji za privremeno ponovno uvođenje granične kontrole na unutarnjim granicama**

Ako se neka država članica odluči na, kao krajnju mjeru, ponovno privremeno uvođenje granične kontrole na jednoj ili više svojih unutarnjih granica ili na njihovim dijelovima ili odluči produljiti takvo privremeno ponovno uvođenje, u skladu s člankom 23. ili člankom 25. stavkom 1., ona ocjenjuje koliko ta mjera može na odgovarajući način ukloniti prijetnju javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti te procjenjuje proporcionalnost mjere u odnosu na tu prijetnju. Kod donošenja te procjene, država članica posebice uzima u obzir sljedeće:

▼ **M6**

- (a) mogući utjecaj prijetnji na svoj javni poredak ili unutarnju sigurnost, uključujući nakon terorističkih napada ili prijetnji i uključujući one od strane organiziranog kriminala;
- (b) mogući utjecaj takve mjere na slobodno kretanje osoba u okviru područja bez kontrola unutarnjih granica.

*Članak 24.***Postupak za privremeno ponovno uvođenje granične kontrole na unutarnjim granicama na temelju članka 23. stavka 1.**

1. Ako država članica planira ponovno uvođenje granične kontrole na unutarnjim granicama na temelju članka 23. stavka 1., ona obavješćuje ostale države članice i Komisiju najkasnije četiri tjedna prije planiranog ponovnog uvođenja, ili u kraćem roku ako su okolnosti koje uzrokuju potrebu za ponovim uvođenjem granične kontrole na unutarnjim granicama poznate manje od četiri tjedna prije planiranog ponovnog uvođenja. U tu svrhu država članica dostavlja sljedeće informacije:

- (a) razloge za predloženo ponovno uvođenje, uključujući sve relevantne podatke koji detaljno navode događaje koji predstavljaju ozbiljnu prijetnju njezinom javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti;
- (b) područje primjene predloženog ponovnog uvođenja uz naznaku dijela ili dijelova unutarnjih granica gdje se granična kontrola treba ponovo uvesti;
- (c) nazive ovlaštenih graničnih prijelaza;
- (d) datum i trajanje planiranog ponovnog uvođenja;
- (e) prema potrebi, mjere koje druge države članice trebaju poduzeti.

Obavijest iz prvog podstavka mogu također zajednički podnijeti dvije ili više država članica.

Prema potrebi, Komisija može zahtijevati dodatne informacije od dotične države članice, odnosno dotičnih država članica.

2. Informacije iz stavka 1. podnose se Europskom parlamentu i Vijeću u isto vrijeme kada su priopćene i drugim državama članicama na temelju tog stavka.

3. Države članice koje podnose obavijest prema stavku 1. mogu, prema potrebi i u skladu s nacionalnim pravom, neke dijelove informacija proglašiti povjerljivima.

Proglašavanje informacija povjerljivima ne sprječava Komisiju da iste učini dostupnima Europskom parlamentu. Slanje i rukovanje informacijama i dokumentima poslanima Europskom parlamentu prema ovom članku moraju biti u skladu s pravilima u vezi s prosljeđivanjem i rukovanjem povjerljivim informacijama koja se primjenjuju između Europskog parlamenta i Komisije.

▼ **M6**

4. Nakon obavješćivanja od strane određene države članice prema stavku 1. ovog članka i u svrhu savjetovanja iz stavka 5. ovog članka, Komisija ili bilo koja druga država članica može dati mišljenje, ne dovodeći u pitanje članak 72. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

Ako Komisija, na temelju informacija sadržanih u obavijesti ili dodatnih informacija koje je primila, Komisija zabrinuta u pogledu nužnosti ili proporcionalnosti planiranog ponovnog uvođenja granične kontrole na unutarnjim granicama, ili smatra da bi bilo prikladno održati savjetovanje o nekom aspektu obavijesti, ona daje mišljenje o tome.

5. Informacije navedene u stavku 1., kao i svako mišljenje Komisije ili države članice prema stavku 4., predmetom su savjetovanja, uključujući, prema potrebi, zajedničke sastanke između države članice koja planira ponovo uvesti graničnu kontrolu na unutarnjim granicama, drugih država članica, posebno onih koje su izravno zahvaćene takvim mjerama, i Komisije, s ciljem organizacije, prema potrebi, uzajamne suradnje između država članica i ispitivanja proporcionalnosti mjera u odnosu na događaje koji uzrokuju ponovno uvođenje kontrole granica i prijetnju javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti.

6. Savjetovanje iz stavka 5. održava se najmanje deset dana prije planiranog datuma ponovnog uvođenja granične kontrole.

Članak 25.

Posebni postupak za slučajeve koji zahtijevaju hitne mjere

1. Ako ozbiljna prijetnja javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti u državi članici zahtijeva poduzimanje hitnih mjera, dotična država članica iznimno može bez odlaganja ponovo uvesti graničnu kontrolu na unutarnjim granicama, u ograničenom razdoblju od najviše deset dana.

2. Ako država članica ponovno uvede granične kontrole na unutarnjim granicama, ona istovremeno o tome obavješćuje druge države članice i Komisiju te im dostavlja informacije iz članka 24. stavka 1. uključujući razloge koji opravdavaju korištenje postupka utvrđenog u ovom članku. Komisija se može savjetovati s drugim državama članicama odmah po primitku te obavijesti.

3. Ako ozbiljna prijetnja javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti potraje i nakon razdoblja navedenog u stavku 1., država članica može produljiti trajanje provođenja granične kontrole na svojim unutarnjim granicama za dodatna razdoblja od najviše 20 dana. Pritom dotična država članica uzima u obzir kriterije navedene u članku 23.a, uključujući ažuriranu ocjenu nužnosti i proporcionalnosti mjere, te uzima u obzir sve nove elemente.

U slučaju takvog produljenja, odredbe članka 24. stavka 4. i 5. primjenjuju se *mutatis mutandis*, a savjetovanje se odvija bez odlaganja nakon što se o odluci o produljenju obavijeste Komisija i države članice.

▼ **M6**

4. Ne dovodeći u pitanje članak 23. stavak 4., ukupno trajanje razdoblja tijekom kojeg se granična kontrola ponovo uvodi na unutarnjim granicama, na osnovi početnog razdoblja prema stavku 1. i svakog produljenja prema stavku 3., ne smije prekoračiti dva mjeseca.

5. Komisija bez odlaganja obavješćuje Europski parlament o obavijestima na temelju ovog članka.

*Članak 26.***Posebni postupak kada iznimne okolnosti ugrožavaju sveukupno funkcioniranje područja bez kontrole unutarnjih granica**

1. U iznimnim okolnostima, kada je sveukupno funkcioniranje područja bez kontrole unutarnjih granica ugroženo uslijed trajnih i ozbiljnih nedostataka povezanih s kontrolom vanjskih granica kako je navedeno u članku 19.a, i u mjeri u kojoj te okolnosti predstavljaju ozbiljnu prijetnju javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti u okviru područja bez kontrole unutarnjih granica ili unutar njegovih dijelova, granična kontrola na unutarnjim granicama može se ponovo uvesti u skladu sa stavkom 2. ovog članka za razdoblje od najviše šest mjeseci. To se razdoblje može produljiti najviše tri puta za dodatno razdoblje od najviše šest mjeseci ako iznimne okolnosti traju i dalje..

2. Vijeće može, u krajnjem slučaju i kao mjeru za zaštitu zajedničkih interesa unutar područja bez kontrole unutarnjih granica, ako sve ostale mjere, posebno one navedene u članku 19.a stavku 1., ne mogu učinkovito ublažiti identificiranu ozbiljnu prijetnju, preporučiti da jedna ili više država članica odluče ponovo uvesti graničnu kontrolu na svim unutarnjim granicama ili nekim njihovim određenim dijelovima. Preporuka Vijeća temelji se na prijedlogu Komisije. Države članice mogu zatražiti da Komisija takav prijedlog za preporuku podnese Vijeću.

U svojoj preporuci Vijeće mora barem naznačiti informacije navedene u članku 24. stavku 1. točkama (a) do (e).

Vijeće može predložiti produljenje u skladu s uvjetima i postupkom utvrđenim u ovom članku.

Prije nego što država članica ponovno uvede graničnu kontrolu na svim unutarnjim granicama ili na nekim njihovim dijelovima prema ovom stavku, dužna je o tome obavijestiti ostale države članice, Europski parlament i Komisiju.

3. U slučaju da neka država članica ne provodi preporuku iz stavka 2, ta država članica mora bez odgode obavijestiti Komisiju pismenim putem o svojim razlozima.

U takvom slučaju Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću ocjenjujući razloge koje je navela dotična država članica i posljedice za zaštitu zajedničkih interesa u području bez kontrole unutarnjih granica.

▼ **M6**

4. Iz valjano utemeljenih hitnih razloga, u vezi sa situacijama gdje okolnosti koje uzrokuju potrebu za produljivanjem kontrole na unutarnjim granicama u skladu sa stavkom 2. postanu poznate manje od 10 dana prije kraja prethodnog razdoblja ponovnog uvođenja, Komisija može odmah primjenjivim provedbenim aktima u skladu s postupkom navedenim u članku 33.a stavku 3. donijeti sve potrebne preporuke. Unutar 14 dana od donošenja tih preporuka, Komisija podnosi Vijeću prijedlog preporuke u skladu sa stavkom 2.

5. Ovaj članak ne dovodi u pitanje mjere koje država članica može donijeti u slučaju ozbiljne prijetnje javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti prema člancima 23., 24. i 25.

*Članak 26.a***Kriteriji za privremeno ponovno uvođenje granične kontrole na unutarnjim granicama kada iznimne okolnosti ugrožavaju sveukupno funkcioniranje područja bez kontrole unutarnjih granica**

1. Ako Vijeće, kao krajnju mjeru, u skladu s člankom 26. stavkom 2. preporuči privremeno ponovno uvođenje granične kontrole na jednoj ili više unutarnjih granica ili na njihovim dijelovima, ono ocjenjuje opseg u kojem bi ta mjera mogla na odgovarajući način ukloniti prijetnju javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti unutar područja bez kontrole unutarnjih granica te ocjenjuje proporcionalnost mjere u odnosu na tu prijetnju. Ta se ocjena temelji na detaljnim informacijama podnesenima od strane dotične države članice ili dotičnih država članica te od strane Komisije kao i na ostalim relevantnim informacijama uključujući one dobivene u skladu sa stavkom 2. ovog članka. Pri donošenju takve ocjene, posebno se uzima u obzir sljedeće:

- (a) dostupnost mjera tehničke ili financijske potpore kojima bi se moglo pribjeći ili im se pribjegli na nacionalnoj razini ili razini Unije, ili na obje razine, uključujući pomoć tijela, ureda ili agencija Unije kao što su Agencija, Europski potporni ured za azil, osnovan Uredbom (EU) br. 439/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, ili Europski policijski ured (Europol), osnovan Odlukom Vijeća 2009/371/PUP ⁽²⁾, te opseg u kojem bi te mjere mogle na odgovarajući način ukloniti prijetnje javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti unutar područja bez kontrole unutarnjih granica;
- (b) trenutačni i mogući budući učinak ozbiljnih nedostataka povezanih s kontrolom vanjskih granica koji su identificirani u okviru evaluacija provedenih na temelju Uredbe (EU) br. 1053/2013 i opseg u kojem ti ozbiljni nedostaci predstavljaju ozbiljne prijetnje javnom poretku ili unutarnjoj sigurnosti unutar područja bez kontrole unutarnjih granica;
- (c) mogući utjecaj ponovnog uvođenja granične kontrole na unutarnjim granicama na slobodno kretanje osoba unutar područja bez kontrole unutarnjih granica.

⁽¹⁾ SL L 132, 29.5.2010., str. 11.

⁽²⁾ SL L 121, 15.5.2009., str. 37.

▼ M6

2. Prije donošenja prijedloga preporuke Vijeća, u skladu s člankom 26. stavkom 2., Komisija može:
- (a) zatražiti da joj države članice, Agencija, Europol ili druga tijela uredi ili agencije Unije dostave dodatne informacije,
 - (b) provoditi posjete na licu mjesta, uz podršku stručnjaka iz država članica te podršku Agencije, Europola ili bilo kojih drugih relevantnih tijela, ureda ili agencija Unije, s ciljem dobivanja ili provjere informacija relevantnih za tu preporuku.

*Članak 27.***Obavješćivanje Europskog parlamenta i Vijeća**

Komisija i dotična država članica odnosno dotične države članice dužne su što je prije moguće obavijestiti Europski parlament i Vijeće o razlozima koji bi mogli pokrenuti primjenu članka 19.a i od 23. do 26.a.

▼ B*Članak 28.***Odredbe koje se primjenjuju u slučaju ponovnog uvođenja nadzora državne granice**

na unutarnjim granicama U slučaju ponovnog uvođenja nadzora državne granice na unutarnjim granicama, relevantne odredbe glave II. primjenjuju se *mutatis mutandis*.

▼ M6*Članak 29.***Izvješće o ponovnom uvođenju granične kontrole na unutarnjim granicama**

Unutar četiri tjedna od uklanjanja granične kontrole na unutarnjim granicama, država članica koja je provodila graničnu kontrolu na unutarnjim granicama Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji podnosi izvješće o ponovnom uvođenju granične kontrole na unutarnjim granicama, posebice navodeći početnu ocjenu i ispunjavanje kriterija iz članka 23.a, 25. i 26.a, provođenje provjera, praktičnu suradnju sa susjednim državama članicama, posljedični učinak na slobodno kretanje osoba, učinkovitost ponovnog uvođenja granične kontrole na unutarnjim granicama, uključujući naknadnu ocjenu proporcionalnosti ponovnog uvođenja granične kontrole.

Komisija može izdati mišljenje o toj naknadnoj ocjeni privremenog ponovnog uvođenja granične kontrole na jednoj ili više unutarnjih granica ili njihovih dijelova.

Komisija Europskom parlamentu i Vijeću najmanje jednom godišnje podnosi izvješće o funkcioniranju područja bez kontrole unutarnjih granica. To izvješće uključuje popis svih odluka o ponovnom uvođenju granične kontrole na unutarnjim granicama koje su donesene tijekom relevantne godine.

*Članak 30.***Obavješćivanje javnosti**

Komisija i dotična država članica na usklađen način obavješćuju javnost o odluci o ponovnom uvođenju granične kontrole na unutarnjim

▼ M6

granicama te posebice ukazuju na datum početka i datum završetka te mjere, osim ako postoje bitni sigurnosni razlozi da se tako ne postupi.

▼ B*Članak 31.***Tajnost**

Na zahtjev dotične države članice, ostale države članice, Europski parlament i Komisija poštuju tajnost informacija dostavljenih u vezi s ponovnim uvođenjem i produljenjem nadzora državne granice te izvješćem sastavljenim u skladu s člankom 29.

GLAVA IV.

ZAVRŠNE ODREDBE**▼ M5***Članak 32.***Izmjene priloga**

Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 33. u pogledu izmjena priloga III., IV. i VIII.

*Članak 33.***Izvršavanje delegiranja**

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata navedena u članku 12. stavku 5. i članku 32. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme od 19. srpnja 2013.
3. Europski parlament ili Vijeće mogu u bilo kojem trenutku opozvati ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 12. stavka 5. i članka 32. Odlukom o opozivu prestaje delegiranje ovlasti naveden u toj odluci. Taj opoziv stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije* ili od kasnijeg dana utvrđenog u odluci. To ne utječe na valjanost bilo kojih delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Čim Komisija donese delegirani akt, ona o njemu istodobno obavješćuje Europski parlament i Vijeće.
5. Delegirani akt donesen na temelju članka 12. stavka 5. i članka 32. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od obavijesti o tom aktu Europskom parlamentu i Vijeću ne iznesu bilo kakav prigovor ili ako i Europski parlament i Vijeće, prije isteka tog razdoblja, obavijeste Komisiju da neće imati prigovor. Na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća navedeni se rok produljuje za dva mjeseca.

▼M6*Članak 33.a***Odborski postupak**

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije ⁽¹⁾.
2. Kod upućivanja na ovaj stavak, primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011. Ako odbor ne izda mišljenje, Komisija ne usvaja nacrt provedbenog akta i primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 8. Uredbe (EU) br. 182/2011, u vezi s njezinim člankom 5.

▼B*Članak 34.***Obavijesti**

1. Države članice Komisiji dostavljaju:

▼M5

- (a) popis boravišnih dozvola, na kojemu su razdvojene one obuhvaćene člankom 2. točkom 15. podtočkom (a) i one obuhvaćene člankom 2. točkom 15. podtočkom (b), uz uzorak dozvola obuhvaćenih člankom 2. točkom 15. podtočkom (b). Boravišne iskaznice izdane u skladu s Direktivom 2004/38/EZ posebno se naznačuju kao takve i uzorci se dostavljaju za one boravišne iskaznice koje nisu izdane u skladu s jedinstvenim obrascem utvrđenim u Uredbi (EZ) br. 1030/2002.;

▼B

- (b) popis njihovih graničnih prijelaza;
- (c) referentne iznose zahtijevane za prelazak njihovih vanjskih granica, a koje svake godine utvrđuju nacionalna tijela;
- (d) popis nacionalnih službi odgovornih za nadzor državne granice;
- (e) primjerak uzoraka iskaznica kojih izdaju ministarstva vanjskih poslova;

▼M5

- (ea) izuzeća od pravila u pogledu prelaženja vanjskih granica navedenih u članku 4. stavku 2. točki (a);
- (eb) statističke podatke navedene u članku 10. stavku 3.

▼B

2. Komisija stavlja na raspolaganje državama članicama i javnosti informacije koje su joj dostavljene u skladu sa stavkom 1. objavom u *Službenom listu Europske unije*, seriji C, i drugim primjerenim sredstvima.

⁽¹⁾ SL L 55, 28.2.2011., str. 13.

▼B*Članak 35.***Pogranični promet**

Ova Uredba ne dovodi u pitanje pravila Zajednice o pograničnom prometu te postojeće bilateralne sporazume o pograničnom prometu.

*Članak 36.***Ceuta i Melilla**

Odredbe ove Uredbe ne utječu na posebna pravila koja se primjenjuju na gradove Ceutu i Melillu, kako je određeno u Izjavi Kraljevine Španjolske o gradovima Ceuti i Melilli u Završnom aktu Sporazuma o pristupanju Kraljevine Španjolske Konvenciji o provedbi Schengenskog sporazuma od 14. lipnja 1985. ⁽¹⁾

*Članak 37.***Dostavljanje informacija od strane država članica****▼M5**

Države članice Komisiju obavješćuju o nacionalnim odredbama koje se odnose na članak 21. točke (c) i (d) o kaznama iz članka 4. stavka 3. i bilateralnim sporazumima sklopljenim u skladu s Uredbom. Buduće izmjene tih odredaba dostavljaju se u roku od pet radnih dana.

▼B

Informacije koje dostavljaju države članice objavljuju se u *Službenom listu Europske unije*, seriji C.

▼M6*Članak 37.a***Mehanizam evaluacije**

1. U skladu s Ugovorom o funkcioniranju Europske unije i Ugovorom o Europskoj uniji i ne dovodeći u pitanje njihove odredbe o postupcima zbog povrede, provedba ove Uredbe od strane svake države članice ocjenjuje se pomoću mehanizma evaluacije.

2. Pravila o mehanizmu evaluacije navedena su u Uredbi (EU) br. 1053/2013. U skladu s tim mehanizmom evaluacije, države članice i Komisija zajednički provode redovite, objektivne i nepristrane evaluacije kako bi provjerili ispravnu primjenu ove Uredbe, a Komisija koordinira evaluacije u bliskoj suradnji s državama članicama. U okviru tog mehanizma, svaka se država članica evaluira najmanje jednom u pet godina od strane malog tima koji se sastoji od predstavnika Komisije i stručnjaka koje su imenovale države članice.

Evaluacije se mogu sastojati od najavljenih ili nenajavljenih posjeta na licu mjesta vanjskih ili unutarnjih granica.

U skladu s tim mehanizmom evaluacije, Komisija je odgovorna za donošenje višegodišnjih i godišnjih programa evaluacije te izvješća o evaluaciji.

⁽¹⁾ SL L 239, 22.9.2000., str. 73.

▼M6

3. U slučaju mogućih nedostataka, dotičnim državama članicama mogu se uputiti preporuke za korektivne mjere.

Ako se u izvješću o evaluaciji koje je donijela Komisija u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) br. 1053/2013 utvrde ozbiljni nedostaci u provođenju granične kontrole na vanjskim granicama, primjenjuju se članci 19.a i 26. ove Uredbe.

4. Europski parlament i Vijeće moraju biti obaviješteni o svim fazama evaluacije i moraju im se poslati svi relevantni dokumenti, u skladu s pravilima o povjerljivim dokumentima.

5. Europski parlament mora biti odmah i u potpunosti obaviješten o svakom prijedlogu za izmjenu ili zamjenu pravila utvrđenih u Uredbi (EU) br. 1053/2013.

▼B*Članak 38.***Izvješće o primjeni glave III.**

Komisija do 13. listopada 2009. Europskom parlamentu i Vijeću dostavlja izvješće o primjeni glave III.

Komisija posvećuje posebnu pozornost teškoćama koje bi mogle nastati radi ponovnog uvođenja nadzora državne granice na unutarnjim granicama. Prema potrebi, dostavlja prijedloge radi rješavanja takvih teškoća.

*Članak 39.***Stavljanja izvan snage**

1. Odredbe članka 2. do 8. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma od 14. lipnja 1985. stavljaju se izvan snage s učinkom od 13. listopada 2006.

2. S učinkom od datuma iz stavka 1. stavlja se izvan snage sljedeće:

- (a) Zajednički priručnik, uključujući i njegove priloge;
- (b) odluke Schengenskog izvršnog odbora od 26. travnja 1994. (SCH/Com-ex (94), 1, rev 2), od 22. prosinca 1994. (SCH/Com-ex (94)17, rev. 4) i od 20. prosinca 1995. (SCH/Com-ex (95) 20, rev. 2);
- (c) Prilog 7. Zajedničkim konzularnim uputama;
- (d) Uredba Vijeća (EZ) br. 790/2001 od 24. travnja 2001. kojom se Vijeću dodjeljuju provedbene ovlasti u vezi s određenim detaljne odredbe i praktičnim postupcima za provođenje graničnih kontrola i nadzora ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ SL L 116, 26.4.2001., str. 5. Uredba kako je izmijenjena Odlukom 2004/927/EZ (SL L 396, 31.12.2004., str. 45.).

▼B

- (e) Odluka Vijeća 2004/581/EZ od 29. travnja 2004. o određivanju minimalnih oznaka koje se koriste na znakovima na vanjskim graničnim prijelazima ⁽¹⁾;
 - (f) Odluka Vijeća 2004/574/EZ od 29. travnja o izmjeni Zajedničkog priručnika ⁽²⁾;
 - (g) Uredba Vijeća (EZ) br. 2133/2004 od 13. prosinca 2004. o zahtjevu da nadležna tijela država članica da sustavno otiskuju pečat u putne isprave državljana trećih zemalja pri prelasku vanjskih granica država članica i izmjeni odredbi Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma i Zajedničkog priručnika s tim ciljem ⁽³⁾.
3. Upućivanja na izbrisane članke i instrumente stavljene izvan snage tumače se kao upućivanja na ovu Uredbu.

*Članak 40.***Stupanje na snagu**

Ova Uredba stupa na snagu 13. listopada 2006. Međutim, članak 34. stupa na snagu sljedećeg dana nakon dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorom o osnivanju Europske zajednice.

⁽¹⁾ SL L 261, 6.8.2004., str. 119.

⁽²⁾ SL L 261, 6.8.2004., str. 36.

⁽³⁾ SL L 369, 16.12.2004., str. 5.

*PRILOG I.***Dokazi za utvrđivanje ispunjavanja uvjeta za ulazak**

Dokazi navedeni u članku 5. stavku 2. mogu uključivati sljedeće:

- (a) za poslovna putovanja:
 - i. poziv tvrtke ili nekog tijela na sastanke, konferencije ili događaje vezane za trgovinu, industriju ili posao;
 - ii. ostale dokumente koji dokazuju postojanje trgovinskih ili poslovnih odnosa;
 - iii. ulaznice za sajmove i kongrese, ako ih osoba posjećuje;
- (b) za putovanja radi školovanja ili drugih oblika izobrazbe:
 - i. potvrda o upisu u obrazovnu ustanovu u svrhu pohađanja strukovnih ili teoretskih tečajeva u okviru osnovne i daljnje izobrazbe;
 - ii. studentske iskaznice ili potvrde za upisane tečajeve;
- (c) za turistička putovanja ili putovanja u privatne svrhe:
 - i. dokazi o smještaju:
 - poziv domaćina ako osoba kod njega odsjeda;
 - dokaz ustanove koja pruža uslugu smještaja ili drugi odgovarajući dokument u kojem se navodi predviđeni smještaj;
 - ii. dokazi u vez s planom putovanja:
 - potvrda rezervacije organiziranog putovanja ili drugi odgovarajući dokument u kojem je naveden plan putovanja;
 - iii. dokazi u vezi povratka:
 - povratna ili druga putna karta;
- (d) za putovanja radi sudjelovanja na političkim, znanstvenim, kulturnim sportskim ili vjerskim događanjima ili putovanja iz drugih razloga:
 - pozivnice, ulaznice, potvrde o upisu ili programi u kojima se, gdje god je to moguće, navodi naziv organizacije domaćina i trajanje boravka ili drugi odgovarajući dokument u kojem se navodi razlog posjeta.

▼B*PRILOG II.***Unošenje podataka**

Na svim graničnim prijelazima sve službene i druge informacije od osobite važnosti evidentiraju se ručno ili elektroničkim putem. Informacije koji se evidentiraju posebno uključuju:

- (a) imena službenika odgovornog za lokalnu provedbu granične kontrole te imena drugih službenika u svakom timu;
- (b) popuštanje u režimu granične kontrole osoba primijenjeno u skladu s člankom 8.;
- (c) izdavanje, na granici, zamjenskih isprava za putovnice;
- (d) uhićene osobe i prigovori (kaznena djela i prekršaji);
- (e) osobe kojima je zabranjen ulazak u skladu s člankom 13. (razlozi zabrane i državljanstva);
- (f) sigurnosni kodovi ulaznih i izlaznih pečata, osobni podaci službenika kojima se povjerava određeni pečat u bilo kojem trenutku ili smjeni te informacije koje se odnose na izgubljene i ukradene pečate;
- (g) prigovori osoba koje podliježu kontrolama;
- (h) ostale policijske ili sudske mjere od posebne važnosti;
- (i) posebne događaje.

▼B

PRILOG III.

Uzorci znakova kojima se označuju trake na graničnim prijelazima

DIO A

(¹)

(¹) Za Norvešku i Island logotip nije obvezan.

▼ M5

DIO B1: „viza nije potrebna”;

**VIZA
NIJE POTREBNA**

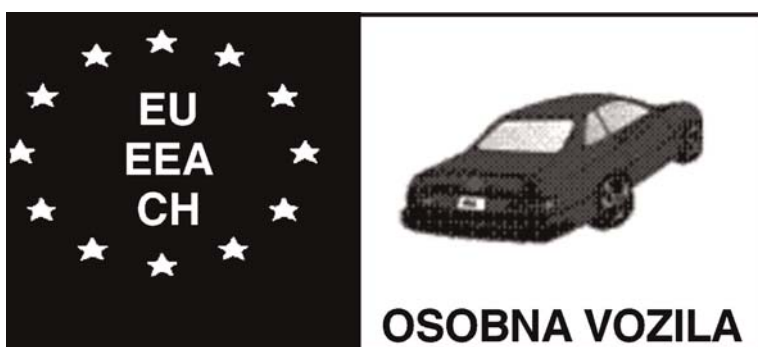
DIO B2: „sve putovnice”.

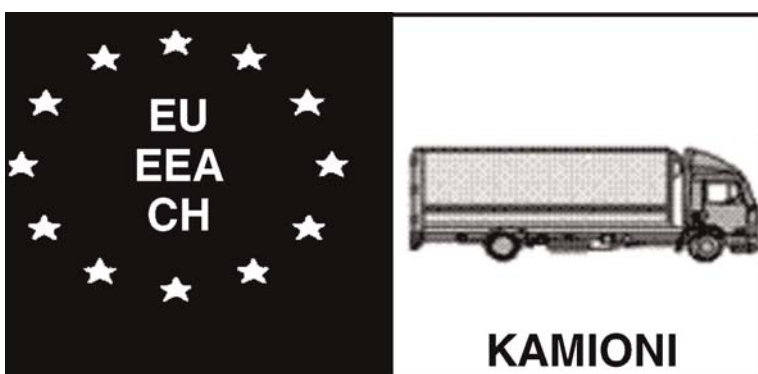
**SVE
PUTOVNICE**

▼B

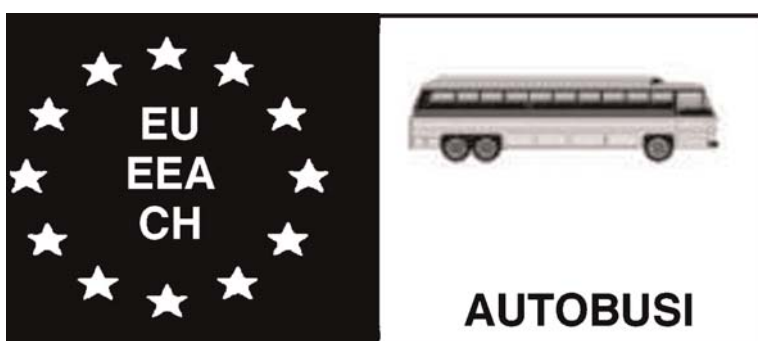
DIO C

(¹)

(¹)

(¹)

(¹) Za Norvešku i Island logotip nije obvezan.

▼ M5

▼B

**SVE
PUTOVNICE**

OSOBNA VOZILA

**SVE
PUTOVNICE**

AUTOBUSI

**SVE
PUTOVNICE**

KAMIONI

▼B*PRILOG IV.***Otiskivanje pečata**

1. U putne isprave državljana trećih zemalja sustavno se otiskuje pečat prilikom ulaska i izlaska u skladu s člankom 10. Specifikacije tih pečata utvrđene su Odlukom Schengenskog izvršnog odbora SCH/COM-EX (94) 16 rev i SCH/Gem-Handb (93) 15 (POVJERLJIVO).
2. Sigurnosni kodovi na pečatima mijenjaju se u pravilnim vremenskim razmacima od najviše mjesec dana.

▼M5

3. Na ulasku i izlasku državljana trećih zemalja koji podliježu obvezi posjedovanja vize, pečat se u pravilu otiskuje na stranicu suprotnu od one na koju je unesena viza.

▼B

Ako se ta stranica ne može iskoristiti, pečat se otiskuje na sljedećoj stranici. Pečat se ne otiskuje u području koje se strojno očitava.

4. Države članice određuju nacionalne kontaktne točke odgovorne za razmjenu informacija o sigurnosnim kodovima ulaznih i izlaznih pečata na graničnim prijelazima i o njima obavješćuju druge države članice, Glavno tajništvo Vijeća i Komisiju. Te kontaktne točke bez odlaganja imaju pristup informacijama vezanim za zajedničke ulazne i izlazne pečate koji se koriste na vanjskim granicama dotičnih država članica, a posebno informacijama o:
 - (a) graničnom prijelazu kojem je dodijeljen dani pečat;
 - (b) osobnim podacima službenika kojem je pečat povjeren u bilo kojem trenutku;
 - (c) sigurnosnom kodu žiga u bilo kojem trenutku.

Svi upiti koji se odnose na zajedničke ulazne i izlazne pečate dostavljaju se gore navedenim nacionalnim kontaktnim točkama.

Nacionalne kontaktne točke bez odlaganja šalju drugim kontaktnim točkama, Glavnom tajništvu Vijeća i Komisiji informacije o promjenama vezanima uz kontaktne točke kao i o izgubljenim ili ukradenim pečatima.

▼B*PRILOG V.***DIO A****Postupci za zabranu ulaska na granici**

1. Nadležni službenik u slučaju zabrane ulaska:

- (a) ispunjava standardni obrazac za zabranu ulaska prikazan u dijelu B. Dotični državljanin treće zemlje potpisuje obrazac i zadržava primjerak potpisanog obrasca. Ako državljanin treće zemlje odbije potpisati obrazac, službenik to upisuje u obrazac u stavku „napomene”;
- (b) otiskuje ulazni pečat u putovnicu poništavajući ga tako da ga prekriži neizbrisivom crnom tintom, a na desnoj strani, nasuprot njemu, također neizbrisivom tintom upisati slovo (slova) koja odgovaraju razlogu (razlozima) zabrane ulaska, a koji se popis slova navodi u gore navedenom standardnom obrascu za zabranu ulaska;

▼M3

- (c) poništiti ili ukinuti vizu, ako je potrebno, u skladu s uvjetima iz članka 34. Uredbe (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uspostavi Zakonika Zajednice o vizama (Zakonik o vizama) ⁽¹⁾;

▼B

- (d) evidentira svaku zabranu ulaska u evidenciju ili popis navodeći osobne podatke i državljanstvo dotičnog državljanina treće zemlje, podatke iz dokumenta kojim se državljaninu treće zemlje odobrava prelazak granice, razlog i datum zabrane ulaska:

▼M3

▼B

3. Ako je državljanina treće zemlje kojemu je zabranjen ulazak do granice doveo prijevoznik, mjesno nadležno tijelo:

- (a) nalaže prijevozniku da preuzme odgovornost za državljanina treće zemlje i da njega ili nju bez odlaganja preveze u treću zemlju iz koje ga je ili ju je doveo, u treću zemlju koja je izdala ispravu kojom se njemu ili njoj odobrava prelazak granice ili u bilo koju treću zemlju koja jamči njegov ili njezin prihvat; ili da mu osigura prijevozno sredstvo za daljnji prijevoz u skladu s člankom 26. Schengenske konvencije i Direktive Vijeća 2001/51/EZ od 28. lipnja 2001. o dopuni odredaba članka 26. Konvencije o provedbi Schengenskog sporazuma od 14. lipnja 1985. ⁽²⁾;
- (b) u očekivanju daljnjeg prijevoza poduzima odgovarajuće mjere u skladu s nacionalnim pravom i uzimajući u obzir lokalne prilike kako bi spriječilo nezakoniti ulazak u zemlju državljanina treće zemlje kojima je zabranjen ulazak.

4. Kada postoje razlozi za zabranu ulaska i uhićenje državljanina treće zemlje, službenik kontaktira tijela nadležna za odluku o daljnjim mjerama u skladu s nacionalnim pravom.

⁽¹⁾ SL L 243, 15.9.2009., str. 1.⁽²⁾ SL L 187, 10.7.2001. str. 45.

DIO B

Standardni obrazac za zabranu ulaska na granici

Država Logotip države (naziv ureda) _____	
_____ (1)	
ZABRANA ULASKA NA GRANICI	
Dana _____ u (vrijeme) _____ na graničnom prijelazu _____	
Mi, niže potpisani, _____ pred sobom imamo:	
Prezime _____	Ime _____
Datum rođenja _____	Mjesto rođenja _____ Spol _____
Državljanstvo _____ S boravištem u _____	
Vrsta identifikacijske isprave _____	Broj _____
Izdana u _____ dana _____	
Broj vize _____ Vrsta _____ izdana od _____	
Vrijedi od _____ do _____	
za razdoblje od _____ dana iz sljedećih razloga: _____	
Dolazi iz _____ (navesti prijevozno sredstvo, npr. broj leta), te ga/ju se obavješćuje da mu/joj se zabranjuje ulazak u zemlju u skladu s (navesti upućivanje na važeće nacionalno pravo) iz sljedećih razloga:	
☐ (A) nema valjanu putnu ispravu(-e) ☐ (B) ima lažnu/krivotvorenu ispravu ☐ (C) nema valjanu vizu ili boravišnu dozvolu ☐ (D) ima lažnu/krivotvorenu vizu ili boravišnu dozvolu ☐ (E) nema odgovarajuću dokumentaciju kojom bi opravdao svrhu i uvjete svog boravka Nije/nisu dostavljen(-i) na uvid sljedeći dokumenti: _____	
☐ (F) već je boravio 90 dana u prethodnom razdoblju od 180 dana na državnom području država članica Europske unije.	
☐ (G) nema dovoljno sredstava za uzdržavanje s obzirom na trajanje i vrstu boravka ili sredstava za povratak u matičnu državu ili državu tranzita	
☐ (H) radi se o osobi za koju je izdano upozorenje u svrhu zabrane ulaska ☐ u SIS-u ☐ u nacionalnoj evidenciji	
☐ (I) smatra se prijetnjom <i>javnom poretku, unutarnjoj sigurnosti ili međunarodnim odnosima</i> jedne ili više država članica Europske unije (svaka država mora navesti upućivanja na nacionalno pravo koje se odnosi natakve slučajeve zabrane ulaska)	
Napomene Dotična osoba može izjaviti žalbu protiv odluke o zabrani ulaska kako je predviđeno nacionalnim pravom. Dotičnoj osobi uručuje se primjerak ovog dokumenta (svaka država mora navesti upućivanja na nacionalno pravo i postupak koji se odnosi na pravo na podnošenje žalbe).	
Potpis dotične osobe	Službenik zadužen za kontrolu

(1) Za Norvešku i Island logotip nije obavezan.

▼ B*PRILOG VI.***Posebna pravila za različite vrste granica i različita prijevozna sredstva koja se koriste za prelazak vanjskih granica država članica****1. Kopnene granice****1.1. Kontrole cestovnog prometa**

1.1.1 Za osiguranje učinkovite kontrole osoba te istodobno osiguravajući siguran i neometan protok cestovnog prometa, kretanje na graničnim prijelazima uređuje se na odgovarajući način. Prema potrebi, države članice mogu sklopiti bilateralne sporazume o usmjeravanju i zaustavljanju prometa. O tome obavješćuju Komisiju u skladu s člankom 37.

1.1.2 Države članice mogu, kad to smatraju prikladnim i kada to okolnosti dopuštaju, na određenim graničnim prijelazima na kopnenim granicama uspostaviti zasebne trake u skladu s člankom 9.

Nadležna tijela država članica mogu u bilo kojem trenutku ukinuti zasebne trake u iznimnim okolnostima i ako to zahtijevaju prometni i infrastrukturni uvjeti.

Države članice mogu surađivati sa susjednim zemljama u vezi uvođenja zasebnih traka na graničnim prijelazima na vanjskim granicama.

1.1.3 U pravilu, osobe koje putuju vozilom mogu za vrijeme kontrola ostati u vozilu. Međutim, ako to zahtijevaju okolnosti, od osoba može biti zatraženo da napuste vozilo. Temeljite kontrole će se provoditi, ako to lokalne okolnosti dopuštaju, u područjima koja su određena za tu svrhu. Kad je to god moguće, a u interesu sigurnosti osoblja, kontrole će provoditi dva službenika.

▼ M5**1.1.4. Zajednički granični prijelazi**

1.1.4.1 Države članice mogu sklapati ili zadržati bilateralne sporazume sa susjednim trećim zemljama o uspostavi zajedničkih graničnih prijelaza, na kojima službenici graničnog nadzora države članice i službenici graničnog nadzora treće zemlje neposredno jedan nakon drugoga obavljaju izlazne i ulazne kontrole u skladu sa svojim nacionalnim pravom na državnom području druge stranke. Zajednički granični prijelazi mogu se nalaziti na državnom području države članice ili na državnom području treće zemlje.

1.1.4.2 Zajednički granični prijelazi koji se nalaze na državnom području države članice: Bilateralni sporazumi kojima se uspostavljaju zajednički granični prijelazi koji se nalaze na državnom području države članice obuhvaćaju odobrenje za službenike graničnog nadzora iz treće zemlje za obavljanje njihovih dužnosti u državi članici, poštujući sljedeća načela:

(a) Međunarodna zaštita: Državljaninu treće zemlje koji zatraži međunarodnu zaštitu na državnom području države članice daje se pristup odgovarajućim postupcima dotične države članice u skladu s pravnom stečevinom Unije o azilu.

(b) Uhićenje osobe ili privremeno oduzimanje vlasništva: Ako službenici graničnog nadzora iz treće zemlje postanu upoznati s činjenicama koje opravdavaju uhićenje ili stavljanje pod zaštitu osobe ili privremeno oduzimanje vlasništva, o tim činjenicama obavješćuju nadležna tijela države članice, a ta tijela države članice osiguravaju odgovarajuće praćenje u skladu s nacionalnim i međunarodnim pravom i pravom Unije, neovisno o državljanstvu dotične osobe.

▼ M5

- (c) Osobe s pravom slobodnog kretanja u skladu s pravom Unije koje ulaze na područje Unije: Službenici graničnog nadzora iz treće zemlje ne sprečavaju osobama s pravom slobodnog kretanja prema pravu Unije ulazak na područje Unije. Ako postoje razlozi koji opravdavaju uskraćivanje izlaska iz dotične treće zemlje, službenici graničnog nadzora iz treće zemlje obavještavaju nadležna tijela države članice o tim razlozima i nadležna tijela države članice osiguravaju odgovarajuće praćenje u skladu s nacionalnim i međunarodnim pravom i pravom Unije.

1.1.4.3 Zajednički granični prijelazi koji se nalaze na državnom području treće zemlje: Bilateralni sporazumi kojima se uspostavljaju zajednički granični prijelazi smješteni na državnom području treće zemlje obuhvaćaju odobrenje za službenike graničnog nadzora države članice za obavljanje svojih dužnosti u trećoj zemlji. Za potrebe ove Uredbe, sve kontrole koje obavljaju službenici graničnog nadzora države članice na zajedničkom graničnom prijelazu koji se nalazi na državnom području treće zemlje smatraju se obavljenima na državnom području dotične države članice. Službenici graničnog nadzora države članice obavljaju svoje zadaće u skladu s Uredbom (EZ) br. 562/2006 i poštujući sljedeća načela:

- (a) Međunarodna zaštita: Državljaninu treće zemlje koji je na izlasku prošao kontrolu službenika graničnog nadzora treće zemlje i koji potom od službenika graničnog nadzora države članice smještenoga u trećoj zemlji zatraži međunarodnu zaštitu, daje se pristup odgovarajućim postupcima države članice u skladu s pravnom stečevinom Unije o azilu. Nadležna tijela treće zemlje prihvaćaju premještaj dotične osobe na državno područje države članice.
- (b) Uhićenje osobe ili privremeno oduzimanje vlasništva: Ako službenici graničnog nadzora postanu upoznati s činjenicama koje opravdavaju uhićenje ili stavljanje pod zaštitu osobe ili privremeno oduzimanje vlasništva, djeluju u skladu s nacionalnim i međunarodnim pravom i pravom Unije. Nadležna tijela treće zemlje prihvaćaju premještaj dotične osobe na državno područje države članice.
- (c) Pristup IT sustavima: Službenici graničnog nadzora države članice trebaju imati mogućnost korištenja informatičkih sustava za obradu osobnih podataka u skladu s člankom 7. Državama članicama dopušteno je uspostavljanje tehničkih i organizacijskih sigurnosnih mjera koje nalaže pravo Unije u pogledu zaštite osobnih podataka od slučajnog ili nezakonitog uništavanja ili slučajnoga gubitka, promjena, neovlaštenog odavanja podataka ili pristupa, uključujući pristup nadležnih tijela treće zemlje.

1.1.4.4 Prije sklapanja ili mijenjanja bilo kojeg bilateralnog sporazuma o zajedničkim graničnim prijelazima sa susjednim trećim zemljama, dotična država članica savjetuje se s Komisijom o sukladnosti sporazuma s pravom Unije. Komisija se obavješćuje o već postojećim bilateralnim sporazumima do 20. siječnja 2014.

Kada Komisija smatra da određeni sporazum nije usklađen s pravom Unije, o tome obavješćuje dotičnu državu članicu. Država članica poduzima odgovarajuće korake za izmjenu sporazuma u razumnom roku, kako bi se uklonile utvrđene neusklađenosti.

▼ B1.2 *Kontrole u željezničkom prometu***▼ M5**

1.2.1 Kontrole se obavljaju na putnicima u željezničkom prometu i na osoblju željeznice u vlakovima koji prelaze vanjske granice, uključujući i osobe u teretnim ili praznim vlakovima. Države članice mogu sklopiti bilateralne ili multilateralne sporazume o pravilima za obavljanje takvih kontrola, poštujući načela utvrđena u točki 1.1.4. Te kontrole obavljaju se na jedan od sljedećih načina:

- na prvoj postaji na dolasku ili posljednjoj postaji na odlasku s državnog područja države članice,
- u vlaku, tijekom provoza između posljednje postaje odlaska u trećoj zemlji i prve postaje na dolasku na državno područje države članice ili obrnuto,
- na posljednjoj postaji na odlasku ili prvoj postaji na dolasku na državno područje treće zemlje.

1.2.2 K tome, da bi se omogućio neometani tok željezničkog prometa putničkih vlakova velikih brzina, države članice na trasama tih vlakova iz trećih zemalja također mogu odlučiti, zajedničkim sporazumom s dotičnim trećim zemljama, te poštujući načela utvrđena u točki 1.1.4, obavljati kontrole osoba u tim vlakovima iz trećih zemalja, na bilo koji od sljedećih načina:

- na postajama u trećim zemljama gdje se osobe ukrcavaju na vlak,
- na postajama gdje se osobe iskrcavaju iz vlaka na državnom području država članica,
- u vlaku tijekom provoza između postaja na državnom području treće zemlje i postaja na državnom području država članica, pod uvjetom da osobe ostaju u vlaku.

▼ B

1.2.3 Što se tiče brzih vlakova iz trećih zemalja koji se više puta zaustavljaju na državnom području država članica, ako je željeznički prijevoznik u mogućnosti ukrcati putnike isključivo za preostali dio puta unutar državnog područja država članica, takvi putnici podliježu ulaznim kontrolama bilo u vlaku ili u postaji odredišta osim u slučajevima kad su kontrole bile provedene u skladu s točkom 1.2.1. ili prvom alinejom točke 1.2.2.

Osobe koje žele vlakom putovati isključivo preostali dio puta unutar državnog područja država članica, prije polaska vlaka dobivaju preciznu obavijest da će podliježati ulaznim kontrolama tijekom putovanja ili u postaji odredišta.

1.2.4 Kada putuju u obrnutom smjeru, osobe u vlaku podliježu izlaznim kontrolama na temelju sličnih postupaka.

1.2.5 Službenik može odrediti pregled unutrašnjih prostora u vagonima, prema potrebi i uz pomoć kontrolora vlaka, kako bi provjerio ima li u njima skrivenih predmeta ili osoba koji podliježu kontrolama.

1.2.6 Kad postoje razlozi za sumnju da se osobe koje su prijavljene ili su osumnjičene za počinjenje kaznenog djela ili državljani trećih zemalja koji namjeravaju nezakonito ući skrivaju u vlaku, službenik/službenica, ako ne može djelovati u skladu sa svojim nacionalnim propisima, obavješćuje države članice prema čijem državnom području ili unutar čijeg se državnog područja vlak kreće.

▼B**2. Zračne granice****2.1 Postupci za kontrole u međunarodnim zračnim lukama**

2.1.1 Nadležna tijela država članica osiguravaju da operator zračne luke poduzme potrebne mjere kako bi fizički odvojio tokove putnika na unutarnjim letovima od tokova putnika na ostalim letovima. U tu svrhu uspostavlja se odgovarajuća infrastruktura u svim međunarodnim zračnim lukama.

2.1.2 Mjesto na kojem se provode granične kontrole utvrđuje se u skladu sa sljedećim postupkom:

(a) putnici na letu iz treće zemlje koji se ukrcavaju na unutarnji let podliježu ulaznoj kontroli u određenoj zračnoj luci leta iz treće zemlje. Putnici na unutarnjem letu koji se ukrcavaju na let prema trećoj zemlji (transferni putnici) podliježu izlaznoj kontroli u zračnoj luci polaska tog leta;

(b) za letove iz ili u treće zemlje bez transfernih putnika i za letove s više od jednog zaustavljanja u zračnim lukama država članica bez promjene zrakoplova:

i. putnici na letovima iz ili u treće zemlje bez prethodnog ili kasnijeg transfera unutar državnog područja država članica podliježu ulaznoj kontroli u ulaznoj zračnoj luci i izlaznoj kontroli u izlaznoj zračnoj luci;

ii. putnici na letovima iz ili u treće zemlje s više od jednog zaustavljanja na državnom području država članica bez promjene zrakoplova (tranzitni putnici), i pod uvjetom da se putnici ne mogu ukrcati u zrakoplov radi nastavka dijela puta na državnom području država članica, podliježu ulaznoj kontroli u zračnoj luci dolaska i izlaznoj kontroli u zračnoj luci polaska;

iii. kad na letovima iz trećih zemalja s više zaustavljanja na državnom području država članica zračni prijevoznik ukrca putnike samo radi putovanja na preostalom dijelu puta na tom državnom području, putnici podliježu izlaznoj kontroli u zračnoj luci polaska, a ulaznoj provjeri u zračnoj luci dolaska.

Kontrole putnika, koji su se tijekom ovih zaustavljanja već nalazili u zrakoplovu i nisu se ukrcali na državnom području država članica, provode se u skladu s točkom (b) podtočkom ii. Primjenjuje se obrnuti postupak na one kategorije letova gdje je zemlja odredišta treća zemlja.

2.1.3 Granične kontrole se obično ne provode u zrakoplovu ili na izlazu, osim ako je to opravdano na temelju procjene rizika vezanih uz unutarnju sigurnost i nezakonito useljavanje. Kako bi osigurale da se u zračnim lukama označenima kao graničnim prijelazima osobe kontroliraju u skladu s pravilima iz članaka od 6. do 13., države članice osiguravaju da tijela u zračnim lukama poduzimaju potrebne mjere radi usmjeravanja prometa putnika prema objektima namijenjenima za obavljanje kontrola.

Države članice osiguravaju da operator zračne luke poduzima potrebne mjere kako bi spriječio ulazak i izlazak neovlaštenih osoba u i iz rezerviranih područja kao što je tranzitno područje. Kontrole se obično ne provode u tranzitnom području, osim ako je to opravdano na temelju procjene rizika vezanih uz unutarnju sigurnost i nezakonito useljavanje; posebno se kontrole u ovom području mogu obavljati na osobama koje moraju imati zrakoplovno-tranzitnu vizu kako bi se provjerilo posjeduju li one takvu vizu..

▼B

- 2.1.4 Kada u slučajevima više sile ili neposredne opasnosti ili prema uputama nadležnih tijela zrakoplov na letu iz treće zemlje mora sletjeti na stajanku koja nije granični prijelaz, taj zrakoplov može nastaviti let samo uz odobrenje službenika i carinskih tijela. Jednako se postupa u slučajevima kada zrakoplov na letu iz treće zemlje sleti bez dozvole. Kontrola osoba u tim zrakoplovima uvijek se provodi u skladu s člancima od 6. do 13.
- 2.2 *Postupci za kontrole na uzletištima*
- 2.2.1 Osigurati će se da su osobe također kontrolirane, u skladu s člancima od 6. do 13., u zračnim lukama koje nemaju status međunarodnih zračnih luka prema važećem nacionalnom pravu (uzletišta), ali kroz koje je zračne luke dopušteno preusmjeravanje letova iz ili prema trećim zemljama.
- 2.2.2 Odstupajući od točke 2.1.1., na uzletištima nije potrebno fizički odvajati tokove putnika s unutarnjih i ostalih letova, čime se ne dovodi u pitanje Uredba (EZ) Europskog parlamenta i Vijeća br. 2320/2000 od 16. prosinca 2002. o zajedničkim pravilima u području sigurnosti civilnog zrakoplovstva⁽¹⁾. Osim toga, kada promet nije gust, stalna nazočnost službenika nije nužna, ali samo ako se jamči da se potreban broj osoblja može pravodobno rasporediti.
- 2.2.3 Kada na uzletištu službenici nisu stalno nazočni, direktor zračne luke te službenike na odgovarajući način obavješćuje o dolascima i polascima zrakoplova na letovima iz ili prema trećim zemljama.
- 2.3 *Kontrole osoba na privatnim letovima*
- 2.3.1 U slučaju privatnih letova iz ili prema trećim zemljama, kapetan prije polijetanja mora obavijestiti službenike države članice odredišta, a, prema potrebi, i državu članicu prvog ulaska, putem opće izjave koja između ostalog sadržava plan leta u skladu s Prilogom II. Konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu te informacije o osobnim podacima putnika.
- 2.3.2 Ako se privatni letovi iz treće zemlje na putu za državu članicu zaustavljaju na državnom području drugih država članica, nadležna tijela države članice ulaska provode graničnu kontrolu i otiskuju ulazni pečat na opću izjavu iz točke 2.3.1.
- 2.3.3 Kada se ne može sa sigurnošću utvrditi da je riječ o letu isključivo iz državnog područja države članice ili jedino prema državnim područjima država članica bez zaustavljanja na državnom području treće zemlje, nadležna tijela provode kontrole osoba u zračnim lukama i uzletištima u skladu s točkama 2.1. i 2.2.
- 2.3.4 Ulazak i izlazak jedrilica, ultralakih zrakoplova, helikoptera, malih zrakoplova koji mogu letjeti na kratkim udaljenostima i zračnih lađa uređuje se nacionalnim pravom, a prema potrebi i bilateralnim sporazumima.

⁽¹⁾ SL L 355, 30.12.2002., str. 1., Uredba, kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 849/2004 (SL L 158, 30.4.2004., str. 1.).

▼ B**3. Morske granice****▼ M5****3.1 Opći postupci kontrole u pomorskom prometu**

3.1.1 Kontrole brodova provode se u luci dolaska ili luci polaska, ili na području namijenjenom za tu svrhu, koje se nalazi u neposrednoj blizini plovila, ili na plovilu u teritorijalnim vodama kako je definirano Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora. Države članice mogu sklopiti sporazume u skladu s kojima se kontrole također mogu obavljati tijekom prelazaka ili nakon dolaska ili odlaska broda iz državnog područja treće zemlje, poštujući načela utvrđena u točki 1.1.4.

3.1.2 Kapetan broda, brodski agent ili neka druga fizička ili pravna osoba koju je kapetan broda propisano ovlastio ili koja je ovlaštena na način koji je prihvatljiv dotičnom javnom nadležnom tijelu (u oba slučaja dalje u tekstu „kapetan broda”), sastavlja popis posade i svih putnika s podacima kako se traže u obrascima 5. (popis posade) i 6. (popis putnika) Konvencije o olakšicama u međunarodnom pomorskom prometu (Konvencija FAL) kao i, prema potrebi, s brojevima viza ili boravišnih dozvola:

— u roku od najmanje 24 sata prije dolaska u luku, ili

— najkasnije kada brod napusti prethodnu luku, ako je vrijeme putovanja kraće od dvadeset četiri sata, ili

— ako luka pristajanja nije poznata ili se promjeni tijekom putovanja, čim je ta informacija dostupna.

Kapetan broda dostavlja taj popis/popise službenicima graničnog nadzora ili, ako je tako određeno nacionalnim pravom, drugim odgovarajućim nadležnim tijelima, koja bez odgode dostavljaju popis(e) službenicima graničnog nadzora.

3.1.3 Službenici graničnog nadzora ili nadležna tijela iz točke 3.1.2 kapetanu broda dostavljaju potvrdu o primitku (potpisanu presliku popisa ili elektroničku potvrdu o primitku) koju on treba predočiti na zahtjev kada se brod nalazi u luci.

3.1.4 Kapetan broda odmah izvješćuje nadležno tijelo o bilo kakvim promjenama u sastavu posade ili broju putnika.

Osim toga, kapetan broda žurno, te u roku navedenom u točki 3.1.2, obavješćuje nadležna tijela o postojanju slijepih putnika na brodu. Međutim, za slijepe putnike je i dalje odgovoran kapetan broda.

Odstupajući od članaka 4. i 7., nad osobama koje ostaju na brodu ne provode se sustavne granične kontrole. Međutim, službenici graničnog nadzora obavljaju pregled broda i obavljaju kontrole osoba koje ostaju na brodu samo kada je to opravdano na temelju procjene rizika u pogledu unutarnje sigurnosti i nezakonitog useljavanja.

3.1.5 Kapetan broda pravodobno i u skladu s važećim pravilima dotične luke obavješćuje nadležna tijela o polasku broda.

▼ B

- 3.2 *Posebni postupci kontrole za određene vrsta plovila*
Brodovi za kružna putovanja

▼ M5

- 3.2.1 Kapetan broda za kružna putovanja nadležnim tijelima dostavlja plan i program putovanja čim su utvrđeni te ne kasnije od roka utvrđenog u točki 3.1.2.

▼ B

- 3.2.2 Ako plan putovanja broda za kružnu plovidbu obuhvaća isključivo luke na državnom području država članica, odstupajući od članaka 4. i 7., ne provodi se granična kontrola i brod može pristajati u lukama koje nisu granični prijelazi.

▼ M5

Međutim, kontrole posade i osoba na tim brodovima obavljaju se samo kada je to opravdano na temelju procjene rizika u pogledu unutarnje sigurnosti i nezakonitog useljavanja.

▼ B

- 3.2.3 Odstupajući od članka 7., ako plan putovanja broda za kružna putovanja obuhvaća luke na državnom području država članica i luke u trećim zemljama, granična kontrola se provodi na sljedeći način:

- (a) ako brod za kružna putovanja dolazi iz luke koja se nalazi u trećoj zemlji i prvi put pristaje u luci na državnom području države članice, posada i putnici podliježu ulaznoj kontroli na temelju nominalnog popisa članova posade i putnika iz ► **M5** točku 3.1.2 ◀

Putnici koji izlaze na kopno podliježu ulaznoj kontroli u skladu s člankom 7., osim ako procjena rizika po unutarnju sigurnost i nezakonito useljavanje pokaže da nije potrebno provoditi takvu kontrolu;

- (b) ako brod za kružnu plovidbu dolazi iz luke koja se nalazi u trećoj zemlji i ponovno pristane u luku na državnom području države članice, posada i putnici podliježu ulaznoj kontroli na temelju nominalnog popisa članova posade i putnika iz ► **M5** točku 3.1.2 ◀, u mjeri u kojoj su ti popisi izmijenjeni od pristajanja broda za kružna putovanja u prethodnoj luci na državnom području države članice.

Putnici koji izlaze na kopno podliježu ulaznim kontrolama u skladu s člankom 7., osim ako procjena rizika po unutarnju sigurnost i nezakonito useljavanje pokaže da nije potrebno provoditi takvu kontrolu;

- (c) ako brod za kružna putovanja dolazi iz luke koja se nalazi u državi članici i pristaje u luci također u državi članici, putnici koji izlaze na kopno podliježu ulaznoj kontroli u skladu s člankom 7. ako procjena rizika po unutarnju sigurnost i nezakonito useljavanje to zahtijeva;

- (d) ako brod za kružna putovanja polazi iz luke koja se nalazi u državi članici prema luci u trećoj zemlji, posada i putnici podliježu izlaznim kontrolama na temelju nominalnog popisa posade i putnika.

▼B

Ako procjena rizika po unutarnju sigurnost i nezakonito useljavanje to zahtijeva, putnici koji se ukrcavaju na brod podliježu izlaznoj kontroli u skladu s člankom 7;

- (e) ako brod za kružna putovanja polazi iz luke koja se nalazi u državi članici prema luci koja se također nalazi u državi članici, ne provodi se izlazna kontrola.

▼M5

Međutim, kontrole posade i osoba na tim brodovima obavljaju se samo kada je to opravdano na temelju procjene rizika u pogledu unutarnje sigurnosti i nezakonitog useljavanja.

▼B

Izletnička plovidba

- 3.2.5 Odstupajući od članka 4. i 7., osobe koje se nalaze na plovilu za izletničku plovidbu koje dolazi iz ili polazi prema luci u državi članici ne podliježu graničnoj kontroli i mogu ući u luku koja nije granični prijelaz.

Međutim, u skladu s procjenom rizika od nezakonitog useljavanja, a posebno kada je obala treće zemlje u neposrednoj blizini državnog područja dotične države članice, provodi se kontrola osoba i/ili fizički pretražuje izletničko plovilo.

- 3.2.6 Odstupajući od članka 4., izletničko plovilo koje dolazi iz treće zemlje može, u iznimnom slučaju, ući u luku koja nije granični prijelaz. U tom slučaju, osobe na plovilu obavješćuju lučke vlasti kako bi im odobrile ulazak u tu luku. Lučke vlasti stupaju u vezu s tijelima u najbližoj luci koja je određena kao granični prijelaz kako bi ih obavijestile o dolasku plovila. Izjava o putnicima se daje podnošenjem popisa ukranih osoba lučkim vlastima. Taj popis se stavlja na raspolaganje službenicima najkasnije po dolasku.

Na isti način, ako zbog više sile izletničko plovilo koje dolazi iz treće zemlje mora pristati u luku koja nije granični prijelaz, lučke vlasti obavješćuju tijela u najbližoj luci određenoj kao granični prijelaz kako bi ih obavijestili o nazočnosti plovila.

- 3.2.7 Tijekom tih kontrola predaje se dokument koji sadrži sve tehničke karakteristike plovila te imena osoba na brodu. Primjerak tog dokumenta dostavlja se tijelima u lukama ulaska i izlaska. Sve dok se plovilo zadržava u teritorijalnim vodama jedne od država članica, primjerak tog dokumenta nalazi se među ispravama plovila.

▼B

Obalni ribolov

- 3.2.8 Odstupajući od članaka 4. i 7., posade ribarskih brodova obalnog ribolova koji se vraćaju svaki dan ili u roku od 36 sati u matičnu luku ili u bilo koju drugu luku na državnom području država članica a da pritom ne pristaju u neku luku na državnom području treće zemlje, ne kontroliraju se sistematski. Međutim, procjena rizika od nezakonitih migracija, posebno kada je obala treće zemlje u neposrednoj blizini državnog područja dotične države članice, uzima se u obzir pri utvrđivanju učestalosti kontrola. Kontrola osoba i/ili fizička pretraga plovila provodi se u skladu s tim rizicima.
- 3.2.9 Kontrola posada ribarskih brodova obalnog ribolova koji nisu registrirani u luci na državnom području država članica provodi se u skladu s odredbama koje se odnose na pomorce.

▼M5**▼B**

Trajektne linije

- 3.2.10 Provode se kontrole putnika na trajektnim linijama prema lukama trećih zemalja. Primjenjuju se sljedeća pravila:
- (a) države članice osiguravaju, gdje god je to moguće, zasebne trake u skladu s člankom 9.;
 - (b) kontrola putnika pješaka provodi se pojedinačno;
 - (c) kontrola putnika u vozilima provodi se dok su oni u vozilu;
 - (d) putnici na trajektima koji putuju autobusima smatraju se putnicima pješacima. Ti putnici izlaze iz autobusa radi kontrole;
 - (e) kontrola vozača vozila za prijevoz teškog tereta i osoba u pratnji provodi se dok se osobe nalaze u vozilu. Ta se kontrola u načelu obavlja zasebno od kontrole ostalih putnika;
 - (f) u svrhu brze provedbe kontrole postoji dovoljan broj ulaza;
 - (g) kako bi se posebno otkrili nezakoniti imigranti, provodi se nasumična pretraga prijevoznih sredstava te, prema potrebi, tereta te druge robe pohranjene u prijevoznom sredstvu;
 - (h) prema članovima posade trajekta postupa se isto kao i prema članovima posade trgovačkih brodova;
 - (i) točka 3.1.2 (obveza podnošenja popisa posade i putnika) ne primjenjuje se. Ako se popis osoba na brodu mora sastaviti u skladu s Direktivom Vijeća 98/41/EZ od 18. lipnja 1998. o upisu osoba koje putuju putničkim brodovima koji plove prema lukama ili iz luka država članica Zajednice ⁽¹⁾, presliku tog popisa kapetan broda dostavlja nadležnim tijelima luke dolaska na državnom području država članica ne kasnije od trideset minuta nakon polaska iz luke treće zemlje.

⁽¹⁾ SL L 188, 2.7.1998., str. 35.

▼ M5

- 3.2.11 Kada trajekt koji dolazi iz treće zemlje te obavlja više od jednog pristajanja na državnom području država članica, ukrca putnike samo za preostali dio puta na tom državnom području, ti putnici podliježu izlaznim kontrolama u luci polaska i ulaznim kontrolama u luci dolaska.

Kontrole osoba koje su tijekom takvih kratkih pristajanja već na trajektu i koje se nisu ukrcale na državnom području država članica obavljaju se u luci dolaska. Obrnuti postupak primjenjuje se kada je zemlja odredišta treća zemlja.

Teretne linije između država članica

- 3.2.12 Odstupajući od članka 7., ne provode se nikakve granične kontrole na teretnim linijama između iste dvije ili više luka smještenih na državnom području država članica, kada ti brodovi ne pristaju u nikakvim lukama izvan državnog područja država članica i sastoje se samo od prijevoza robe.

Međutim, kontrole posade i osoba na tim brodovima obavljaju se samo kada je to opravdano na temelju procjene rizika u pogledu unutarnje sigurnosti i nezakonitog useljavanja.

▼ B

4. **Plovidba unutarnjim vodama**

- 4.1 „Plovidba unutarnjim vodama koja uključuje prelazak vanjske granice” obuhvaća upotrebu svih vrsta brodica i plovila na rijekama, kanalima i jezerima u poslovne svrhe ili za razonodu.
- 4.2 Kod plovila za poslovne svrhe, kapetan i zaposlenici na brodu koji se nalaze na popisu članova posade te članovi obitelji tih osoba koji žive na brodu smatraju se članovima posade ili jednakima članovima posade.
- 4.3 Odgovarajuće odredbe točaka 3.1. do 3.2. primjenjuju se *mutatis mutandi* na kontrole plovidbe unutarnjim vodama.

▼B*PRILOG VII.***Posebna pravila za određene kategorije osoba****1. Šefovi država**

Odstupajući od članka 5. i članaka 7. do 13., nad šefovima država i članovima njihovih delegacija čiji je dolazak i odlazak službenicima službeno najavljen diplomatskim putem ne provodi se granična kontrola.

2. Piloti zrakoplova i ostali članovi posade

2.1 Odstupajući od članka 5., vlasnici pilotskih dozvola ili potvrde člana posade iz Priloga 9. Konvenciji o civilnom zrakoplovstvu od 7. prosinca 1944., tijekom obnašanja svojih dužnosti i na temelju tih isprava mogu:

(a) ukrcati se i iskrcati u zračnim lukama u kojima se zrakoplov zaustavlja ili u zračnoj luci dolaska na državnom području države članice;

(b) ući na državno područje općine u kojoj se nalazi zračna luka gdje se zrakoplov zaustavio ili u zračnu luku dolaska na državnom području države članice;

(c) kretati se, svim prijevoznim sredstvima, do zračne luke na državnom području države članice kako bi se ukrcao u zrakoplov koji polazi iz te iste zračne luke.

U svim ostalim slučajevima ispunjavaju se zahtjevi iz članka 5. stavka 1.

2.2 Na članove posade zrakoplova primjenjuju se članci 6. do 13. Gdje god je to moguće, pri kontroli se daje prednost članovima posade. Točnije, kontrola posade provodi se ili prije provjera putnika ili na za tu svrhu posebno namijenjenim mjestima. Odstupajući od članka 7., posade koje su službenici tijekom obnašanja svojih dužnosti upoznali, mogu biti podvrgnute samo nasumičnoj kontroli.

3. Pomorci**▼M5**

Odstupajući od članaka 4. i 7., države članice mogu pomorcima koji imaju pomorsku identifikacijsku ispravu, izdanu u skladu s Konvencijom o osobnim ispravama pomoraca br. 108 (iz 1958.) ili br. 185 (iz 2003.) Međunarodne organizacije rada (ILO), Konvencije o olakšicama u međunarodnom pomorskom prometu (Konvencija FAL) i dotičnim nacionalnim pravom, odobriti da uđu na državno područje država članica odlaženjem na kopno u okviru područja luke u koju njihovi brodovi pristaju ili u okviru susjednih općina, ili da izađu s državnog područja država članica povratkom na svoje brodove, bez da se pojave na graničnom prijelazu, pod uvjetom da se nalaze na popisu posade broda kojem pripadaju, koji je prethodno dostavljen nadležnim tijelima radi kontrole.

Međutim, prema procjeni rizika po unutarnju sigurnost i opasnosti od nezakonitog useljavanja, pomorci se podvrgavaju kontroli službenika graničnog nadzora prije odlaska na kopno u skladu s člankom 7.

▼B

4. **Nositelji diplomatskih, službenih i servisnih putovnica i članovi međunarodnih organizacija**

- 4.1 S obzirom na posebne povlastice ili imunitete koje uživaju, nositelji diplomatskih, službenih ili servisnih putovnica izdanih od strane trećih zemalja ili njihovih vlada koje države članice priznaju, kao i nositelji isprava izdanih od strane međunarodnih organizacija, navedenih u točki 4.4., koji putuju u okviru obnašanja svojih dužnosti, mogu na graničnim prijelazima ostvarivati prednost pred drugim putnicima iako, prema potrebi, i dalje podliježu viznom režimu.

Odstupajući od članka 5. stavka 1. točke (c) nositelji tih isprava ne trebaju dokazivati da imaju dovoljno sredstava za uzdržavanje.

- 4.2 Ako na vanjsku granicu stupi osoba koja se poziva na povlastice, imunitet i izuzeća, službenik može od nje zatražiti na uvid odgovarajuće isprave kao dokaz pri utvrđivanju njezina statusa, a posebno potvrde izdane od strane akreditacijske države ili diplomatsku putovnicu ili druga sredstva. U slučaju bilo kakve sumnje, službenik se može, u slučaju hitnosti, obratiti izravno ministarstvu vanjskih poslova.

- 4.3 Akreditirani članovi diplomatskih misija i konzularnih predstavništva i njihove obitelji mogu ući na državno područje država članica po predodčenju iskaznice iz članka 19. stavka 2. i isprave na temelju koje im se odobrava prelazak preko granice. Nadalje, odstupajući od članka 13. službenici ne mogu nositeljima diplomatskih, službenih i servisnih putovnica zabraniti ulazak na državno područje države članice a da se najprije nisu savjetovali s odgovarajućim nacionalnim tijelima. To vrijedi i kad je za takve osobe u SIS-u izdano upozorenje.

- 4.4 Isprave izdane od strane međunarodnih organizacija u svrhe iz točke 4.1. su sljedeće:

- propusnica (*laissez-passer*) Ujedinjenih naroda koja se izdaje osoblju Ujedinjenih naroda i podređenim agencijama na temelju Konvencije o povlasticama i imunitetima specijaliziranih agencija, koju je u New Yorku usvojila Glavna skupština Ujedinjenih naroda 21. studenoga 1947.,
- propusnica (*laissez-passer*) (EZ) Europske zajednice,
- propusnica (*laissez-passer*) (Euratoma) Europske zajednice za atomsku energiju,
- legitimacijska potvrda koju izdaje glavni tajnik Vijeća Europe,
- isprave izdane u skladu s člankom III. stavkom 2. Sporazuma između država ugovornica Sjevernoatlantskog ugovora o statusu njihovih snaga (vojne osobne iskaznice popraćene putnim nalogom, putnim jamstvom ili pojedinačnim ili skupnim službenim nalogom), kao i isprave izdane u okviru Partnerstva za mir.

5. **Prekogranični radnici**

- 5.1 Postupci kontrole prekograničnih radnika utvrđeni su općim pravilima o nadzoru državne granice, a posebno člancima 7. i 13.

▼ B

- 5.2 Odstupajući od članka 7., prekogranični radnici koje službenici dobro poznaju radi njihova učestala prelaženja granice na istom graničnom prijelazu, a za koje je pri prvoj kontroli utvrđeno da za njih ni u SIS-u ni u nacionalnoj bazi podataka nije izdano upozorenje, podliježu samo nasumičnim kontrolama kako bi se na taj način provjerilo posjeduju li valjanu ispravu za prelazak granice i ispunjavaju li potrebne uvjete za ulazak. Temeljite kontrole tih osoba provode se povremeno, bez najave i u nepravilnim vremenskim razmacima.
- 5.3 Odredbe točke 5.2. mogu se proširiti i na druge kategorije osoba koje redovno prelaze granicu.

6. Maloljetnici

- 6.1 Službenici obraćaju posebnu pozornost maloljetnike koji putuju sami ili u pratnji. Maloljetnici koji prelaze vanjsku granicu podliježu istoj kontroli prilikom ulaska i izlaska kao i odrasle osobe, na način utvrđen ovom Uredbom.
- 6.2 U slučaju maloljetnika s pratnjom, službenik provjerava imaju li osobe koje prate maloljetnike roditeljsku skrb nad njima, posebno kada su maloljetnici u pratnji samo jedne odrasle osobe i kada postoje ozbiljni razlozi za sumnju da su možda nezakonito odvojene od skrbi osobe (osoba) koja (koje) zakonito ostvaruje (ostvaruju) roditeljsku skrb nad njima. U tom slučaju, službenik provodi daljnju istragu u svrhu otkrivanja bilo kakve nedosljednosti ili proturječnosti u danim informacijama.
- 6.3 U slučaju maloljetnika koji putuju sami, službenici temeljitom kontrolom putnih isprava i dokaznih isprava utvrđuju napuštaju li maloljetnici državno područje protiv volje osobe (osoba) koja (koje) ostvaruje (ostvaruju) roditeljsku skrb nad njima.

▼ M5

- 6.4 Države članice imenuju nacionalne kontaktne točke za savjetovanja o maloljetnicima i o tome obavješćuju Komisiju. Popis tih nacionalnih kontaktnih točaka Komisija stavlja na raspolaganje državama članicama.
- 6.5 Kada se bilo koje okolnosti iz točaka 6.1 i 6.3 dovode u pitanje, službenici graničnog nadzora koriste popis nacionalnih kontaktnih točaka za potrebe savjetovanja o maloljetnicima.

7. Službe spašavanja, policija, vatrogasne postrojbe i službenici graničnog nadzora

U nacionalnom pravu utvrđuju se pravila za ulazak i izlazak pripadnika službi spašavanja, policije, vatrogasnih postrojbi koje djeluju u hitnim slučajevima, kao i u pogledu službenika graničnog nadzora kada granicu prelaze kod vršenja njihovih službenih dužnosti. Države članice mogu sklopiti bilateralne sporazume s trećim zemljama o ulasku i izlasku tih kategorija osoba. Takvim pravilima i bilateralnim sporazumima mogu se predvidjeti odstupanja od članaka 4., 5. i 7.

8. Offshore radnici

Odstupajući od članaka 4. i 7., *offshore* radnici, kako su definirani u članku 2., točki 18.a, koji se redovno vraćaju morskim ili zračnim putem na državno područje država članica bez boravljenja na državnom području treće zemlje ne kontroliraju se sustavno.

Ipak, uzima se u obzir procjena rizika od nezakonitog useljavanja, posebno kada se obala treće zemlje nalazi u neposrednoj blizini odobalnog mjesta, kako bi se utvrdila učestalost kontrola koje je potrebno obaviti.

▼ **B**

PRILOG VIII.

Država	
Logotip države (Naziv ureda)	

_____	(¹)
PRIHVATANJE DOKAZA O ISPUNJAVANJU UVJETA TRAJANJA KRATKOG BORAVKA U SLUČAJEVIMA KADA PUTNA ISPRAVE NIJE SNABDJEVENA ► ⁽¹⁾ ULAZNI ILI IZLAZNI PEČAT ◀	
Dana _____ u (vrijeme) _____ na (mjesto) _____	
Ispred niže potpisanog tijela, _____ pristupio je:	
Prezime _____ Ime _____	
Datum rođenja _____ Mjesto rođenja _____ Spol _____	
Državljanstvo _____ s boravištem u _____	
Putna isprava _____ Broj _____	
Izdana u _____ dana _____	
Broj vize _____ (prema potrebi) izdane od _____	
za razdoblje od _____ dana, na temelju: _____	
Uzimajući u obzir dokaze o trajanju boravka na državnom području država članica koje je gornja osoba predočila, smatra se da je ta osoba ► ⁽²⁾ ušla ili napustila ◀ na državno područje države članice _____, dana _____ u _____ sati, na graničnom prijelazu _____	
Podaci za kontakt niže potpisanog tijela:	
Tel: _____	
Faks: _____	
Elektronička pošta: _____	
Dotičnoj se osobi uručuje primjerak ovog dokumenta.	
<div style="border: 1px solid black; width: 200px; height: 60px; margin: 0 auto;"> <p style="text-align: center;">Dotična osoba</p> </div>	<div style="border: 1px solid black; width: 200px; height: 60px; margin: 0 auto;"> <p style="text-align: center;">Odgovorni službenik + pečat</p> </div>

(¹) Za Norvešku i Island logotip nije obavezan.